

Кыргыз Республикасынын
Жогорку Кеңешинин
сессия мезгилиндеги иши
жөнүндө Отчет

2021-2022

Кыргыз Республикасынын
Жогорку Кеңешинин
сессия мезгилиндеги иши
жөнүндө Отчет
(2021-жылдын декабры –
2022-жылдын июну)

VII чакырылыш
1-сессия

УДК 328
ББК 67.400.62
К 97

К 97 Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин сессия мезгилиндеги иши жөнүндө отчет:
2021-2022. - Б.: 2022. - 80 б.

ISBN 978-9967-9374-8-2

ISBN 978-9967-9374-8-2

УДК 328
ББК 67.400.62

МАЗМУНУ

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин	
Төрагасы Т. Мамытовдун кириш сөзү	6
Жогорку Кеңештин фракциялары /тобу/депутаттары*	8
Жогорку Кеңештин комитеттери	10
Жогорку Кеңештин убактылуу депутаттык комиссиялары	12
Депутаттар жөнүндө маалымат	14
Жогорку Кеңештин ишинин жыйынтыктары жөнүндө маалымат	16
Мыйзам долбоорлорунун кыймылы жөнүндө маалымат	18
Жогорку Кеңештин токтомдору	19
Жогорку Кеңешке жарандардын кайрылуулары	20
Жогорку Кеңештин Төрагасына кайрылуулар	21
Фракциялардын/топтун жыйындары	22
Фракциялар/топ/депутаттар* өткөргөн иш-чаралар	22
Фракцияларга/топко/депутаттарга* жарандардын кайрылуулары	23
Жарандарды кабыл алуу	26
Депутаттык суроо-талаптар	28
Комитеттер өткөргөн иш-чаралар	30
Комитеттерге жарандардын кайрылуулары	31
Жогорку Кеңеш тарабынан кабыл алынган мыйзамдар	34
Комитеттер тарабынан каралган маселелер	34
Мыйзамдардын жана токтомдордун аткарылышын контролдоо	36
Парламенттик угуулар жөнүндө маалымат	37
Парламенттик контроль жөнүндө маалымат	38
Протоколдук тапшырмалар боюнча маалымат	39
Коомдук-консультативдик кеңештер	40
Кабыл алынган мыйзамдар жөнүндө кыскача маалымат	44
Кабыл алынган токтомдор жөнүндө кыскача маалымат	58
Парламенттик контроль жөнүндө кыскача маалымат	59
Жогорку Кеңештин парламенттер аралык кызматташтыгы	66
Жогорку Кеңештин Төрагасынын чет өлкөлүк сапарлары жана жолугушуулары	68
Жогорку Кеңештин Төрагасынын чет өлкөлүк меймандар менен жолугушуулары	69
Жогорку Кеңештин парламенттер аралык уюмдар менен кызматташтыгы	69
ЖМК менен өз ара аракеттенүү	70
Жогорку Кеңешке экскурсиялар	72
Жогорку Кеңештин сайты	72
Жогорку Кеңеш социалдык тарамдарда	73
Парламенттин иш календары	73
VII чакырылыштагы Жогорку Кеңештин депутаттары	74
Дүйнө парламенттери	76

Урматтуу депутаттар!

2021-жылдын декабрында Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин VII чакырылышы ыйгарым укуктарын аткарууга киришкен жана бүгүн өзүнүн биринчи сессиясын аяктап жатат. Бул кыска мезгил ичинде аткарган ишибиз жалпысынан жемиштүү болду.

Конституциянын кабыл алынышы жана аралаш шайлоо тутумунун киргизилиши депутаттардын иш спецификасына олуттуу таасирин тийгизип, парламент жаңы шарттарда иштегенин белгилей кетким келет. Аялдардын жана бир мандаттуу шайлоо округдарынан депутаттардын өкүлчүлүгүнүн милдеттүүлүгү Жогорку Кеңештин ишиндеги жагымдуу тенденция болуп калды. Ошону менен бирге парламент өзүнүн Президент, Министрлер Кабинети, мамлекеттик, муниципалдык, сот жана башка органдар менен өз ара мамилелерин жаңы форматта курууда.

Сессиялык мезгилдин ичинде Жогорку Кеңеш 33 пленардык жыйын өткөрдү, 41 мыйзам жана 276 токтом кабыл алды. Башкы прокурордун, Улуттук банктын жана Эсептөө палатасынын төрагаларынын ар жылдык отчетторун, Акыйкатчынын жана

Кыйноолорду алдын алуу боюнча Улуттук Борбордун Директорунун баяндамаларын укту. Жарандардын 7628 кайрылууларын карады, шайлоочулар менен 6000ден ашуун жолугушуу, 10 парламенттик угуу, конференцияларды, тегерек үстөлдөрдү жана парламенттер аралык кызматташтыктын алкагында 33 жолугушуу өткөрдү.

Ушул мезгилдин ичинде жарандардын коопсуздугун камсыз кылууга, бир жолку жер мунапысын өткөрүүгө, жол тармагын жакшыртууга, мамлекеттин экономикалык кызыкчылыктарын коргоого, көрүнүктүү мамлекеттик жана саясий ишмер И.Р. Раззаковдун элесин түбөлүккө калтырууга багытталган ж. б. коомдук-маанилүү мыйзамдар кабыл алынганын белгилей кетүү зарыл.

Ошондой эле Бишкек шаарындагы башаламан курулуштар, мамлекеттик мүлктү менчиктештирүү, катуу калдыктарды кайра иштетүүчү заводду курууга кредиттик жана гранттык каражаттарды максаттуу пайдалануу маселелерин иликтөө боюнча убактылуу комиссиялар түзүлүп, өз иштерин жүргүзүүдө.

Урматтуу депутаттар, парламент калктын бардык катмарларынын кызыкчылыктарын чагылдыруу менен, коомдун ар түрдүү ой-пикирлеринин макулдашуу жана өлкөнүн туруктуу өнүгүүсүнө көмөктөшүү үчүн жалпы улуттук аянтча болуп калуусу тийиш.

Биздин пландарыбыздын ишке ашуусу көп жагынан Жогорку Кеңештин кесипкөй жана ишбилгиликтүү иштөөсүнө көз каранды, бул анын институционалдык өнүгүүсү боюнча үзгүлтүксүз иштөөнү жана талбаган күч-аракетти талап кылат. Сиздердин ар бириңиздер коомдун күтүүлөрүнө, заманбап чакырыктарга жана коркунучтарга өз убагында жооп берип, коомдук турмуштун бардык чөйрөлөрүндө улуттук кызыкчылыктарды ырааттуу камсыз кылуу менен, элдин кызыкчылыктарында аракеттенүүгө даяр экениңиздерге терең ишенем.

Урматтуу кесиптештер, парламенттин ишинин натыйжалуулугу көп учурда Президент, Министрлер Кабинети, жарандык жана бизнес-коомдоштук, жалпыга маалымдоо каражаттарынын жана илимий чөйрөнүн өкүлдөрү, мамлекеттик жана муниципалдык органдар, өнүктүрүү боюнча өнөктөштөр менен өз ара аракеттенүүгө көз каранды. Ушуга байланыштуу аларга кызматташтыктары жана колдоолору үчүн терең ыраазычылык билдирип коюуга уруксат этиңиздер.

Акырында, бардыгыңыздарга чың ден соолук, Кыргызстандын гүлдөп өнүгүүсүнө багытталган ишиңиздерге албан ийгиликтерди каалаймын!

Талант МАМЫТОВ
Кыргыз Республикасынын
Жогорку Кеңешинин Төрагасы

«Ата-Журт Кыргызстан» фракциясы – 33 депутат, алардын ичинен 18 депутат бир мандаттуу округдардан

«Ишеним» фракциясы – 12 депутат

«Ынтымак» фракциясы – 9 депутат

«Альянс» фракциясы – 7 депутат

«Бүтүн Кыргызстан» фракциясы – 6 депутат

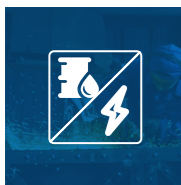

«Ыйман Нуру» фракциясы – 5 депутат

«Элдик» депутаттык тобу – 13 депутат бир мандаттуу округдардан

Депутаттар *

*
№20 бир мандаттуу округдан
№25 бир мандаттуу округдан
№27 бир мандаттуу округдан
№28 бир мандаттуу округдан
№29 бир мандаттуу округдан

ЖОГОРКУ КЕҢЕШТИН КОМИТЕТТЕРИ

	Ата-Журт Кыргызстан	Ишеним	Ынтымак	Альянс	Бүгүн Кыргызстан	Ыйман Нуру	Элдик	Бир мандаттуу округ	БАРДЫГЫ
 Конституциялык мыйзамдар, мамлекеттик түзүлүш, сот-укук маселелери жана Жогорку Кеңештин Регламенти боюнча комитет	●● ●● ●	●●		●	●	●	●	● №20	12
 Эл аралык иштер, коргоо, коопсуздук жана миграция боюнча комитет	●● ●●	●●	●●	●●	●	●	●	● №29	14
 Агрардык саясат, суу ресурстары, экология жана регионалдык өнүктүрүү боюнча комитет	●●	●			●	●	●●		7
 Социалдык саясат боюнча комитет	●●		●	●	●	●			6
 Отун-энергетикалык комплекс, жер казынасын пайдалануу жана өнөр жай саясаты боюнча комитет	●● ●● ●	●			●	●	●●	● №25	11
 Транспорт, коммуникациялар, архитектура жана курулуш боюнча комитет	●● ●● ●	●● ●	●	●	●	●	●●		14
 Бюджет, экономикалык жана фискалдык саясат боюнча комитет	●● ●● ●● ●●	●	●●	●	●	●	●● ●	● №28 ● №27	19
 Укук тартиби, кылмыштуулук менен күрөшүү жана коррупцияга каршы аракеттенүү боюнча комитет	●●	●●	●	●	●	●	●		9

- Комитеттин төрагасы
- Комитеттин мүчөлөрү
- Депутаттар – эки комитеттин мүчөлөрү

ЖОГОРКУ КЕҢЕШТИН УБАКТЫЛУУ ДЕПУТАТТЫК КОМИССИЯЛАРЫ

Кыргыз Республикасынын Башкы прокурору К.Т.Зулушевдин Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаты А.К.Мадумаровду кылмыш-жаза жоопкерчилигине тартууга макулдук берүү жөнүндө сунуштамасын кароо үчүн атайын депутаттык комиссия (КР ЖК токтому №61-VII)

2022-жылдын 10-февралында ТҮЗҮЛГӨН

АЯКТАГАН

2022-жылдын 9-мартында №120-VII ТОКТОМУ КАБЫЛ АЛЫНГАН

Төрага: ● Ата-Журт Кыргызстан

- Комиссиянын курамы:
- Ишеним
 - Ынтымак
 - Альянс
 - Бүтүн Кыргызстан
 - Ыйман Нуру
 - Элдик

«Бишкек шаарында катуу таштандыларды башкаруу тутумун жакшыртуу» долбоорун каржылоого Европа реконструкциялоо жана өнүктүрүү банкы тарабынан бөлүнгөн гранттык жана насыялык каражаттардын максаттуу пайдаланылышын контролдоо боюнча (КР ЖК токтому №189-VII)

2022-жылдын 14-апрелинде ТҮЗҮЛГӨН

АЯКТОО МӨӨНӨТҮ 2022-жылдын 14-июлу

Төрага: ● Элдик

Төраганын орун басары : ● Ыйман Нуру

- Комиссиянын курамы:
- Ата-Журт Кыргызстан
 - Ишеним
 - Ынтымак
 - Альянс
 - Бүтүн Кыргызстан
 - №27

Кыргыз Республикасынын шаар куруу мыйзамдарынын аткарылышын контролдоо жана Бишкек шаарындагы башаламан курулуш маселелерин иликтөө боюнча (КР ЖК токтому №176-VII)

2022-жылдын 6-апрелинде ТҮЗҮЛГӨН

АЯКТОО МӨӨНӨТҮ 2022-жылдын 6-июлу

Төрага: ● №28

Төраганын орун басары : ● Ата-Журт Кыргызстан

- Комиссиянын курамы:
- Ата-Журт Кыргызстан
 - Ишеним
 - Ынтымак
 - Альянс
 - Бүтүн Кыргызстан
 - Ыйман Нуру
 - Элдик
 - №27
 - №29

Мамлекеттик мүлктү башкаруунун жана менчиктештирүүнүн натыйжалуулугу маселесин иликтөө боюнча (КР ЖК токтому №220-VII)

2022-жылдын 25-апрелинде ТҮЗҮЛГӨН

АЯКТОО МӨӨНӨТҮ 2022-жылдын 15-июну

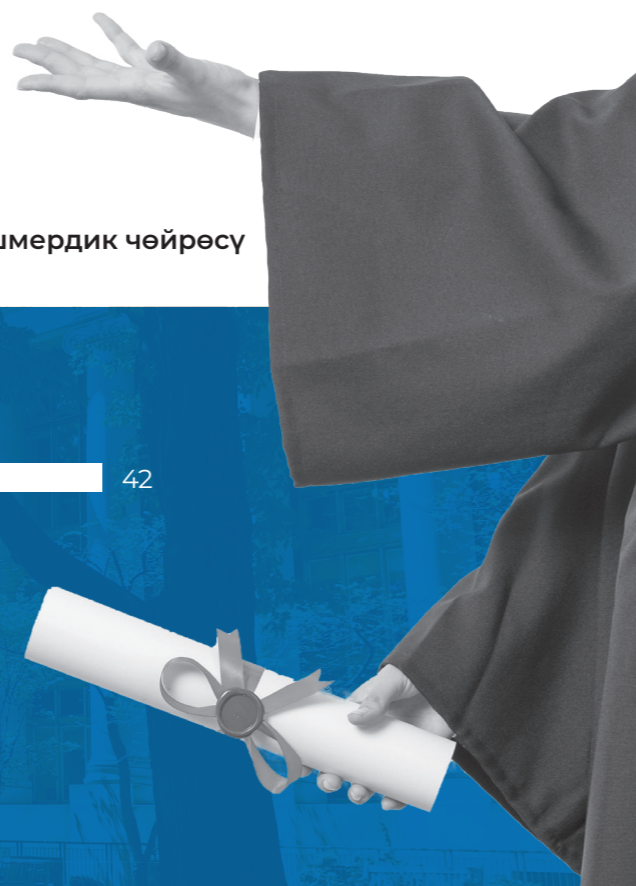
Төрага: ● Ата-Журт Кыргызстан

Төраганын орун басары : ● Ишеним

- Комиссиянын курамы:
- Элдик
 - Ынтымак
 - Альянс
 - Бүтүн Кыргызстан
 - Ыйман Нуру

ДЕПУТАТТАР ЖӨНҮНДӨ МААЛЫМАТ

Билими

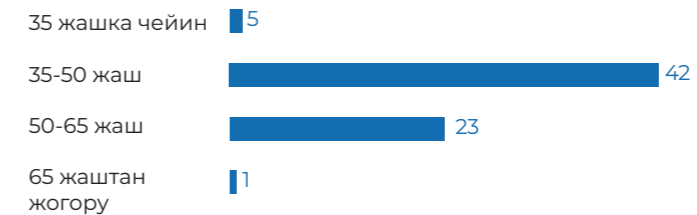

Депутаттардын Жогорку Кеңеште иштегенге чейинки ишмердик чөйрөсү

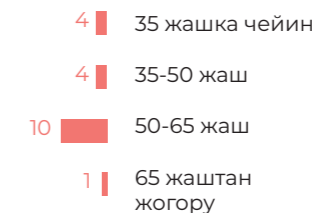

Гендердик жана курактык белгилери боюнча

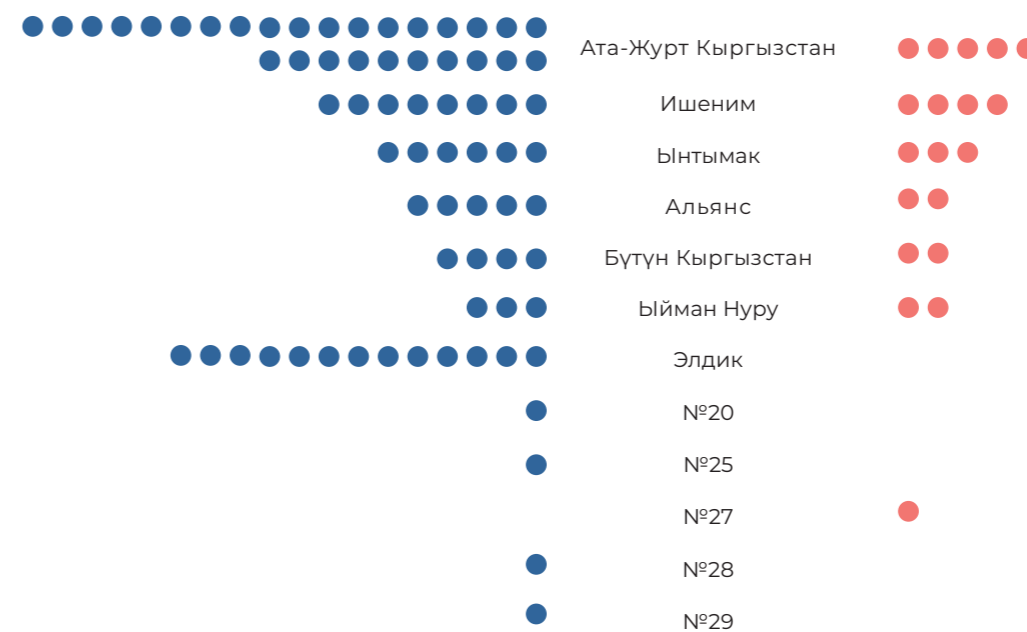
71 депутат

19 депутат

фракциялардын/топтун/депутаттардын ичинде

ӨТКӨРҮЛДҮ:

31

кезектеги
жыйын

2

кезексиз
жыйын

7

жабык
жыйын

Жарандардын
каралган
кайрылуулары

7628

Шайлоочулар
менен өткөрүлгөн
жолугушуулар

6644

Кабыл алынган
мыйзамдар

41

Кабыл алынган
токтомдор

276

Кабыл алынган
протоколдук
тапшырмалар

169

Угулган
отчеттор

3

Өткөрүлгөн
иш-чаралар

10

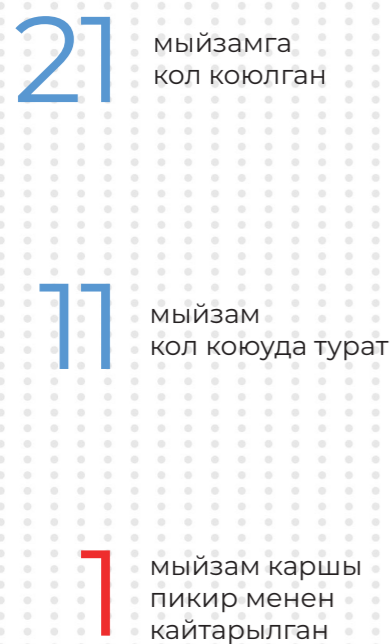
Парламенттик
кызматташтыктын
алкагында
өткөрүлгөн
жолугушуулар

33

МЫЙЗАМ ДОЛБООРЛОРУНУН КЫЙМЫЛЫ ЖӨНҮНДӨ МААЛЫМАТ

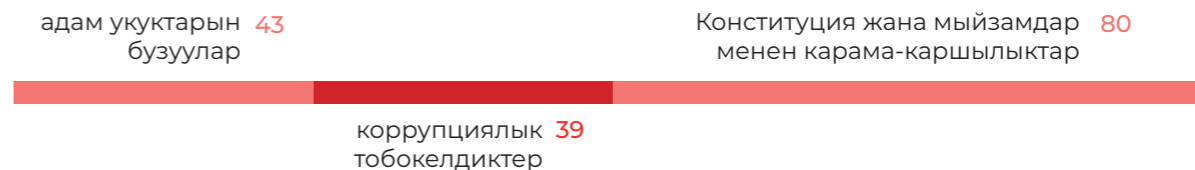
Кыргыз Республикасынын Президентине жөнөтүлгөн мыйзамдар

Мыйзам долбоорлоруна экспертиза

99 мыйзам долбооруна экспертиза жүргүзүлгөн

162 бузуулар табылган

99 мыйзам долбооруна лингвистикалык экспертиза жүргүзүлгөн:

- 47 мыйзам долбоорунда тексттердин аутенттик шайкеш эместиктери табылган
- 61 мыйзам долбоорунда түшүнүктөрдүн жана терминдердин шайкеш эместиктери табылган
- 88 мыйзам долбоорунда орфографиялык, пунктуациялык жана стилистикалык каталар табылган

ЖОГОРКУ КЕҢЕШТИН ТОКТОМДОРУ

276 токтом кабыл алынган

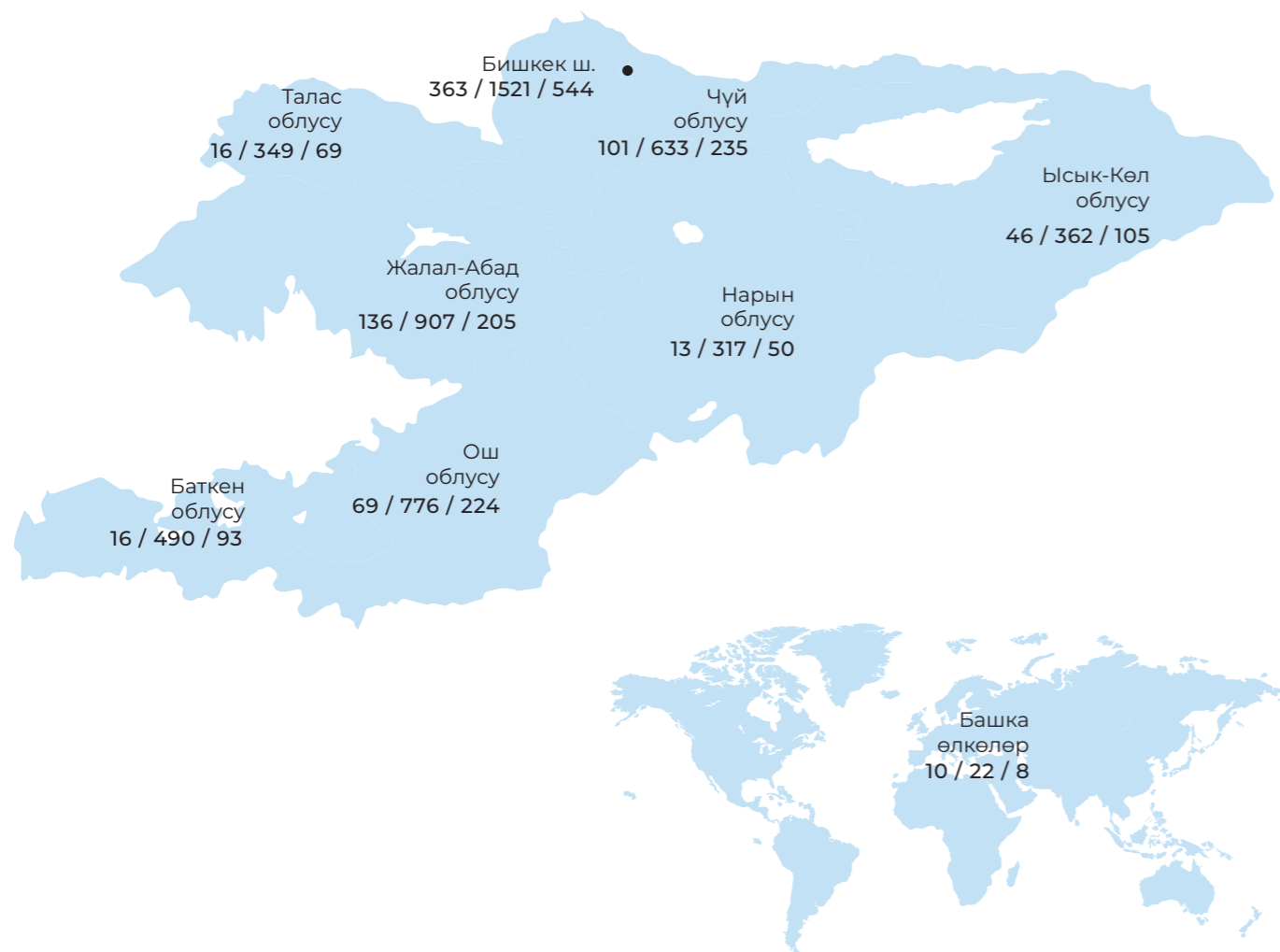
160 мыйзам долбоорлорун кароо маселелери боюнча

8 мамлекеттик, коомдук-саясий жана социалдык-экономикалык өнүгүү маселелери боюнча

42 өкүлчүлүк жана контролдук ыйгарым укуктарды аткаруу менен байланышкан маселелер боюнча

66 Жогорку Кеңештин ишин уюштуруу менен байланышкан маселелер боюнча

ЖОГОРКУ КЕҢЕШКЕ ЖАРАНДАРДЫН КАЙРЫЛУУЛАРЫ

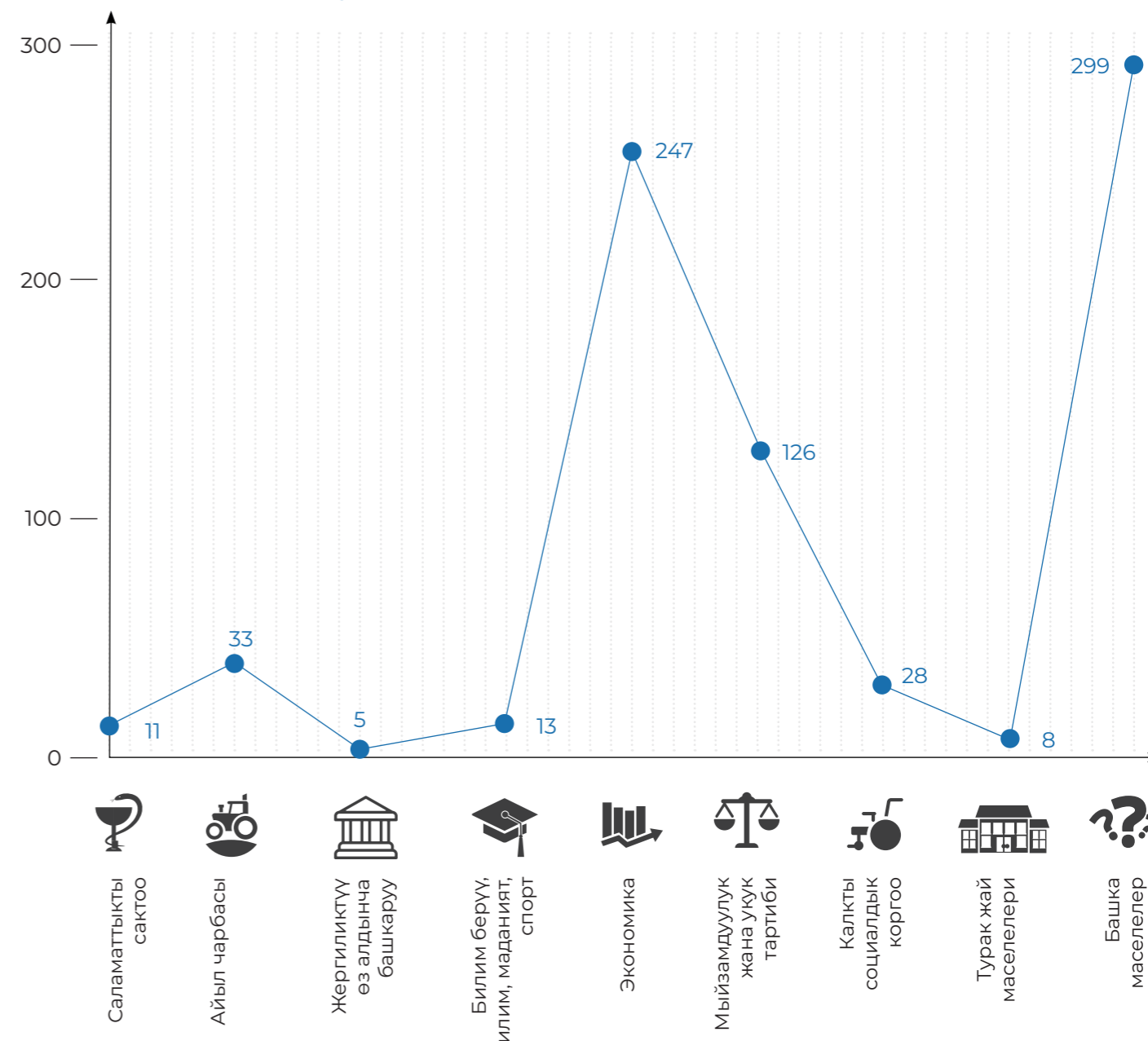
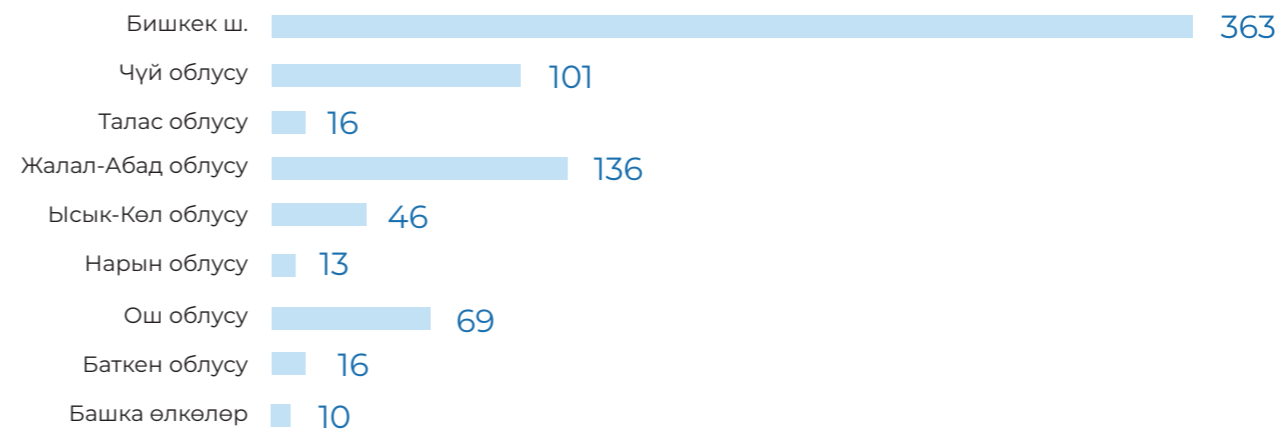

Кайрылуулардын жалпы саны **770 / 5325 / 1533**

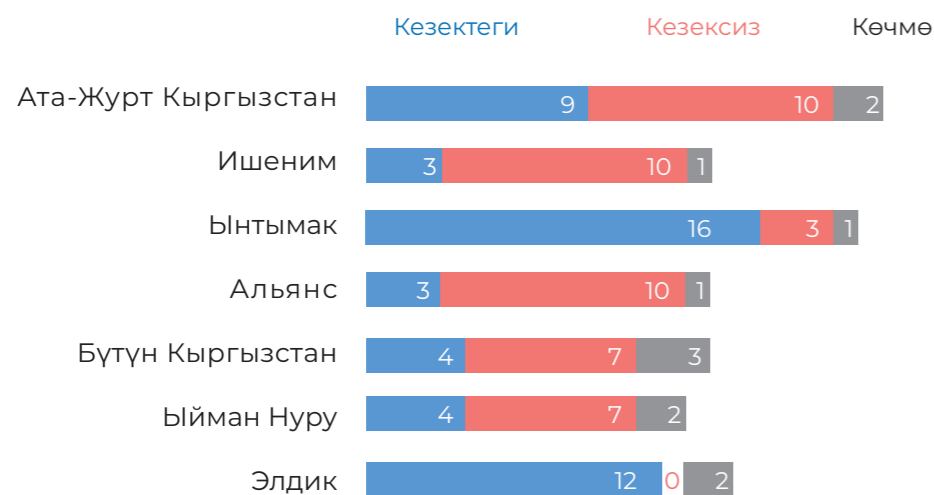
анын ичинде электрондук форматта

25 / 163 / 11

ЖОГОРКУ КЕҢЕШТИН ТӨРАГАСЫНА КАЙРЫЛУУЛАР

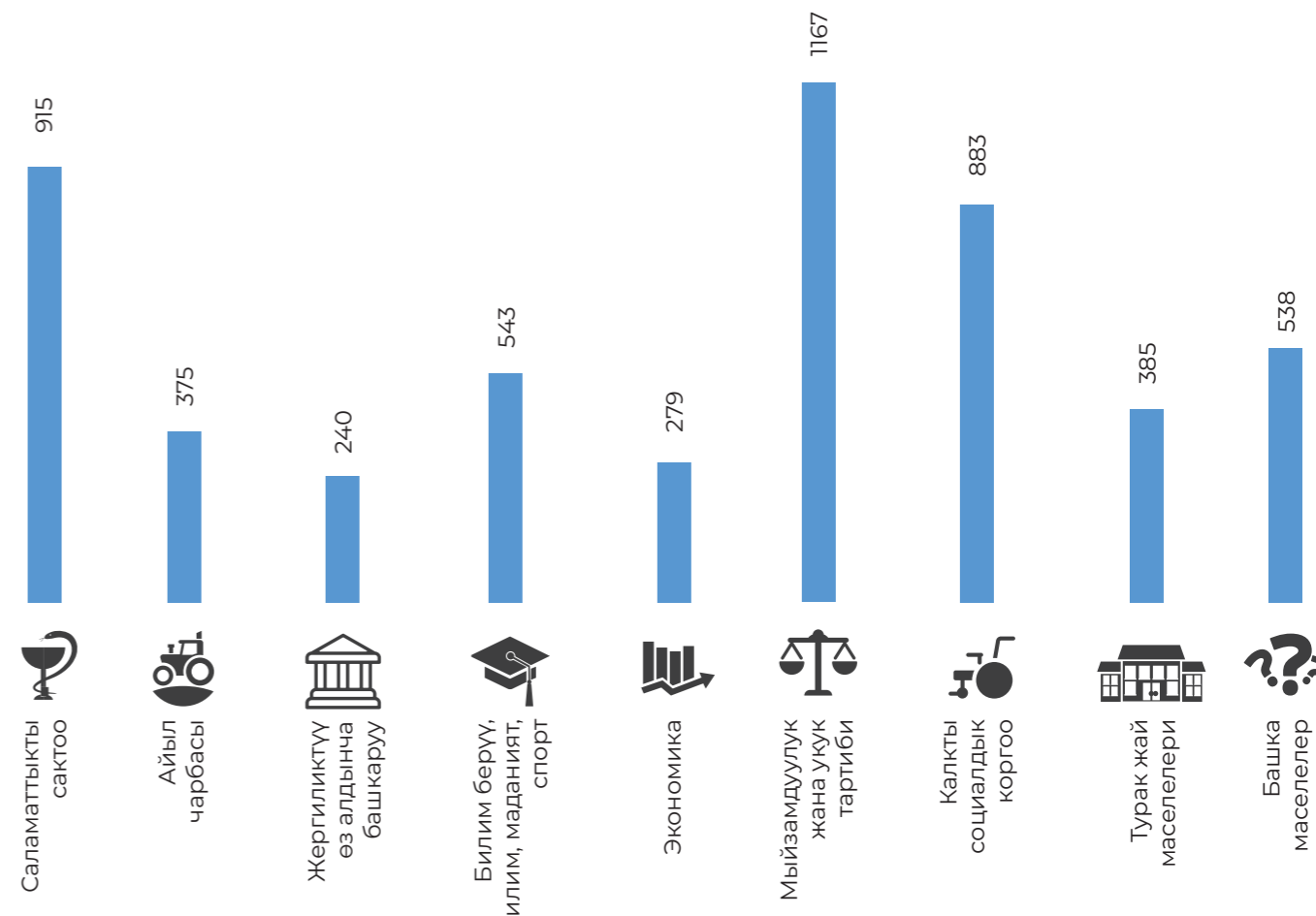
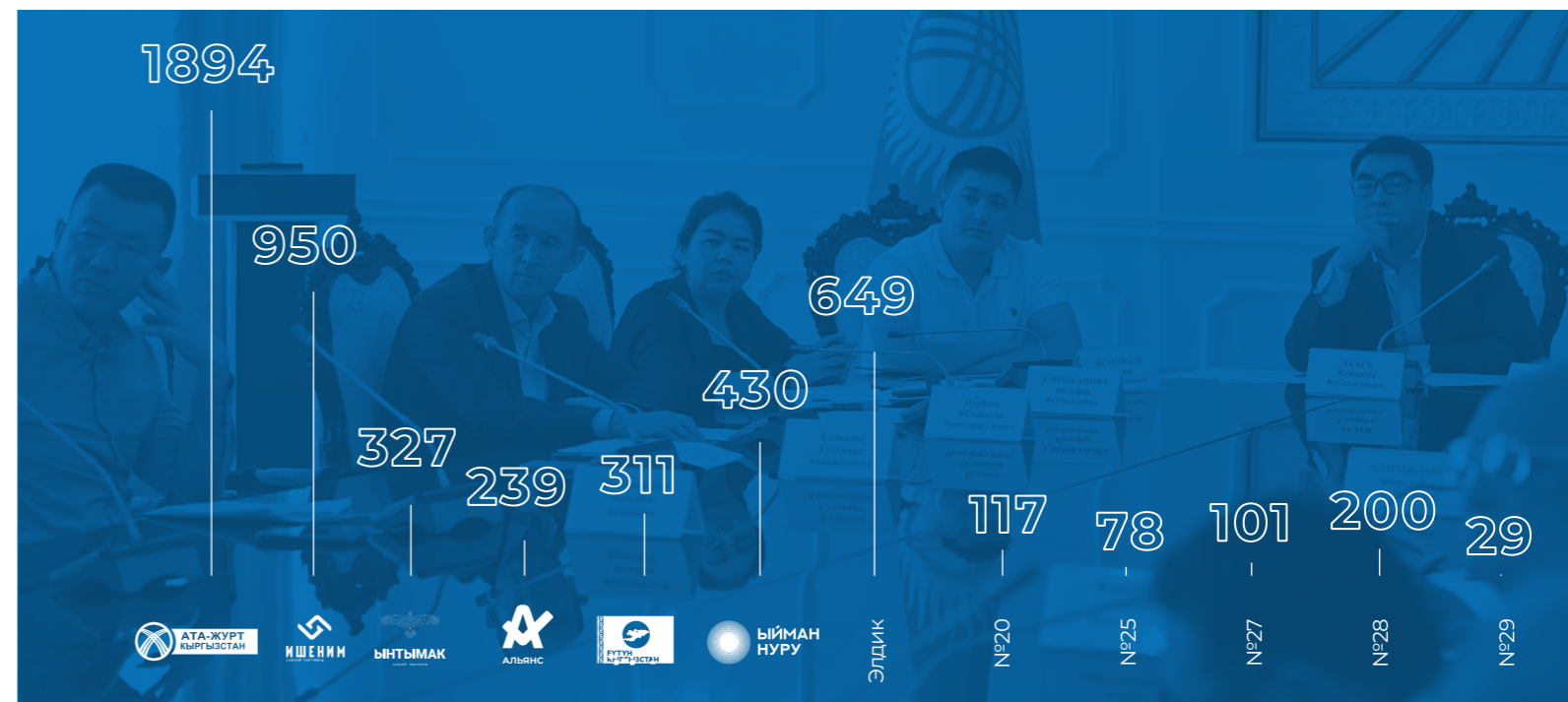
ФРАКЦИЯЛАРДЫН/ТОПТУН ЖЫЙЫНДАРЫ

ФРАКЦИЯЛАР /ТОП/ ДЕПУТАТТАР* ӨТКӨРГӨН ИШ-ЧАРАЛАР

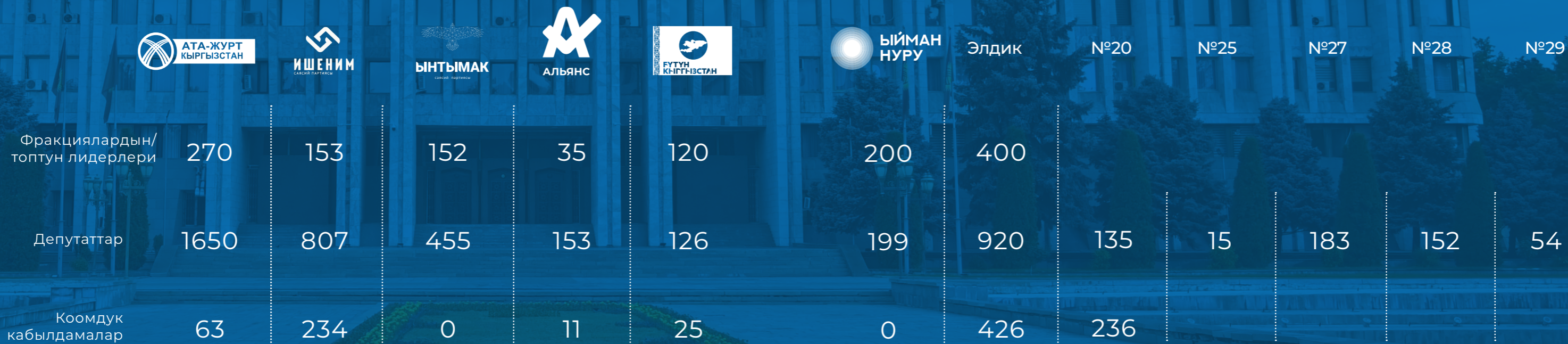
	Шайлоочулар менен жолугушуулар	Тегерек үстөлдөр	Конференциялар	Коомдук талкуулар
Ата-Журт Кыргызстан	65	0	2	4
Ишеним	20	1	5	3
Ынтымак	14	13	3	7
Альянс	11	0	1	1
Бүтүн Кыргызстан	5	3	3	2
Ыйман Нуру	37	1	0	0
Элдик	50	3	3	8
№20	14	0	0	0
№25	3	0	0	0
№27	9	2	7	0
№28	15	0	0	0
№29	6	0	0	0

ФРАКЦИЯЛАРГА/ТОПКО/ДЕПУТАТТАРГА* ЖАРАНДАРДЫН КАЙРЫЛУУЛАРЫ

ФРАКЦИЯЛАРГА/ ТОПКО/ ДЕПУТАТТАРГА* ЖАРАНДАРДЫН КАЙРЫЛУУЛАРЫ

		Ата-Журт Кыргызстан	ИШЕНИМ	Ынтымак	Альянс								
						Бүтүн Кыргызстан	Ыйман Нуру	Элдик	№20	№25	№27	№28	№29
	Бишкек ш.	689	188	63	81	68	62	60	16	1	75	200	18
	Чүй облусу	94	195	67	19	30	52	98	4	67	5	0	2
	Ош облусу	314	119	33	49	30	85	135	0	2	4	0	5
	Жалал -Абад облусу	591	78	36	7	31	70	90	1	1	0	0	2
	Баткен облусу	189	66	23	10	85	39	75	0	1	2	0	1
	Нарын облусу	4	132	22	9	20	42	78	7	1	2	0	0
	Ысык-Көл облусу	4	72	64	32	28	45	98	5	4	9	0	1
	Талас облусу	9	97	16	21	18	35	66	84	1	2	0	0
	БАШКАЛАР	-	3	3	11	0	0	5	0	0	0	0	0

ДЕПУТАТТЫК СУРОО-ТАЛАПТАР

	Ата-Журт Кыргызстан	Ишеним	Ынтымак	Альянс	Бүтүн Кыргызстан	Ыйман Нуру	Элдик	№20	№25	№27	№28	№29	БАРДЫГЫ
 Мыйзамдуулук жана укук тартиби	7	2	2	0	1	2	2	2	2	1	0	0	21
 Экономика	13	5	5	4	1	2	6	2	2	0	3	0	43
 Айыл чарбасы	17	5	6	0	0	3	7	1	0	0	0	0	39
 Билим берүү, илим, маданият, спорт	17	4	3	0	0	2	6	0	0	0	1	1	34
 Саламаттыкты сактоо	7	3	3	1	1	2	3	0	0	0	1	0	21
 Жергиликтүү өз алдынча башкаруу	26	10	4	3	1	2	18	2	1	3	1	2	73
 Калкты социалдык коргоо	13	2	3	0	2	0	3	0	0	0	0	0	23
Баары	100	31	26	8	6	13	45	7	5	4	6	3	254

1

Өкмөттүк күн

5

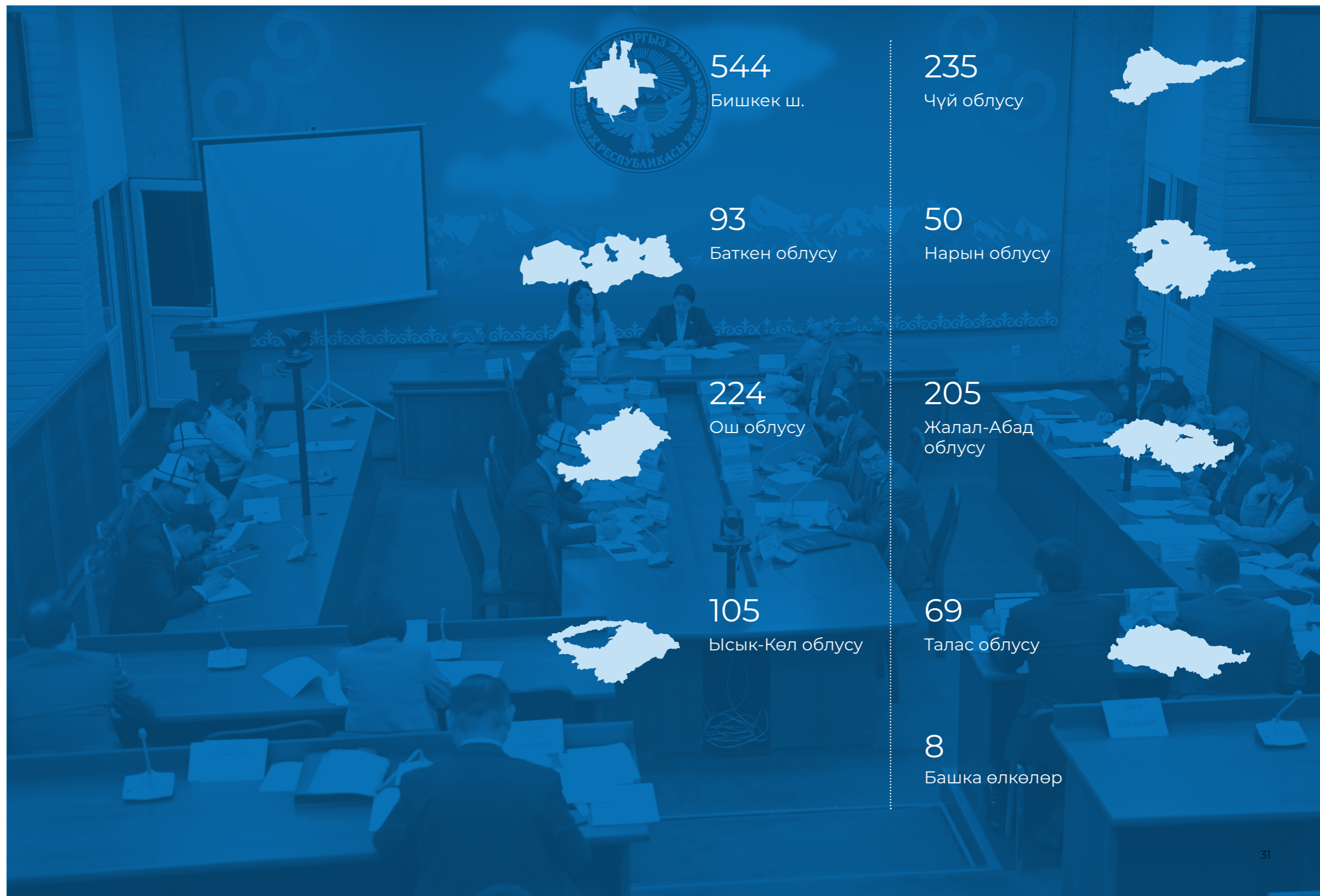
Парламенттик угуу

2

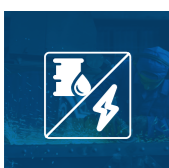

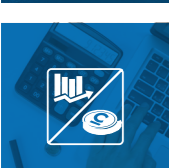

Конференция

2

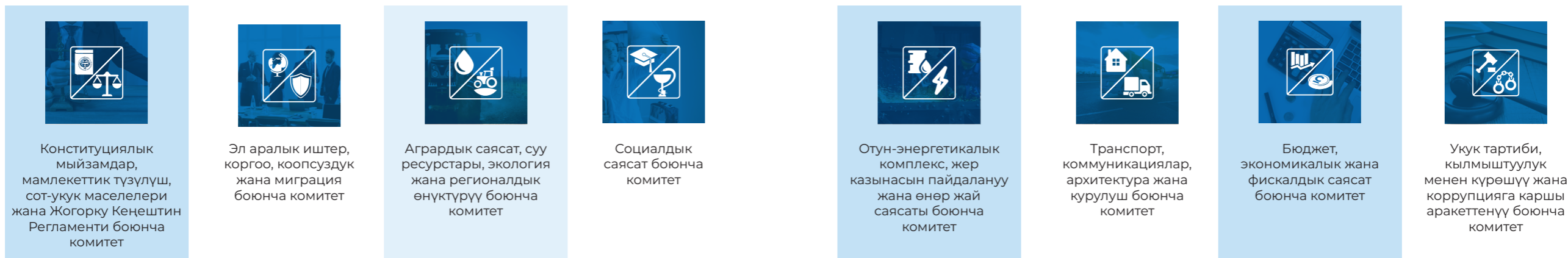
Тегерек үстөл

КОМИТЕТТЕРГЕ ЖАРАНДАРДЫН КАЙРЫЛУУЛАРЫ

	Бишкек ш.	Чүй облусу	Ош облусу	Жалал-Абад облусу	Баткен облусу	Нарын облусу	Ысык-Көл облусу	Талас облусу	Башка өлкөлөр
 Конституциялык мыйзамдар, мамлекеттик түзүлүш, сот-укук маселелери жана Жогорку Кеңештин Регламенти боюнча комитет	100	48	39	30	10	3	23	1	0
 Эл аралык иштер, коргоо, коопсуздук жана миграция боюнча комитет	15	6	1	7	11	0	1	2	7
 Агрардык саясат, суу ресурстары, экология жана регионалдык өнүктүрүү боюнча комитет	80	76	96	91	34	29	41	31	0
 Социалдык саясат боюнча комитет	158	52	19	15	20	7	12	8	1
 Отун-энергетикалык комплекс, жер казынасын пайдалануу жана өнөр жай саясаты боюнча комитет	11	7	4	11	1	0	8	7	0
 Транспорт, коммуникациялар, архитектура жана курулуш боюнча комитет	14	10	12	24	5	7	8	9	0
 Бюджет, экономикалык жана фискалдык саясат боюнча комитет	109	5	4	5	3	0	0	0	0
 Укук тартиби, кылмыштуулук менен күрөшүү жана коррупцияга каршы аракеттенүү боюнча комитет	57	31	49	22	9	4	12	11	0

КОМИТЕТТЕР

ЖОГОРКУ КЕҢЕШ ТАРАБЫНАН КАБЫЛ АЛЫНГАН МЫЙЗАМДАР

БАРДЫГЫ

Мыйзамдар	2	17	2	1	1	2	13	3	41
-----------	---	----	---	---	---	---	----	---	----

КОМИТЕТТЕР ТАРАБЫНАН КАРАЛГАН МАСЕЛЕЛЕР

Мыйзам долбоорлору	1-окууда	22	6	14	22	2	8	11	15
	2-окууда	11	2	7	3	1	4	16	3
	3-окууда	8	15	4	1	1	3	7	3
	Башка маселелер	27	6	0	0	10	5	17	7

МЫЙЗАМДАРДЫН ЖАНА ТОКТОМДОРДУН АТКАРЫЛЫШЫН КОНТРОЛДОО

Мыйзамдар

Токтомдор

0

1

Конституциялык мыйзамдар, мамлекеттик түзүлүш, сот-укук маселелери жана Жогорку Кеңештин Регламенти боюнча комитет

0

1

Эл аралык иштер, коргоо, коопсуздук жана миграция боюнча комитет

1

0

Агрардык саясат, суу ресурстары, экология жана регионалдык өнүктүрүү боюнча комитет

0

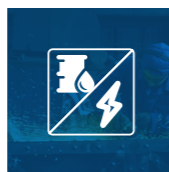
2

Социалдык саясат боюнча комитет

3

2

Отун-энергетикалык комплекс, жер казынасын пайдалануу жана өнөр жай саясаты боюнча комитет

0

0

Транспорт, коммуникациялар, архитектура жана курулуш боюнча комитет

0

0

Бюджет, экономикалык жана фискалдык саясат боюнча комитет

0

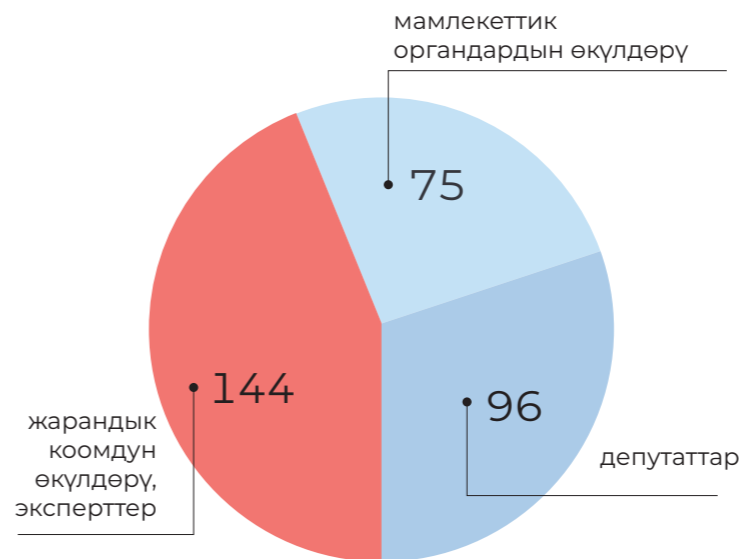
1

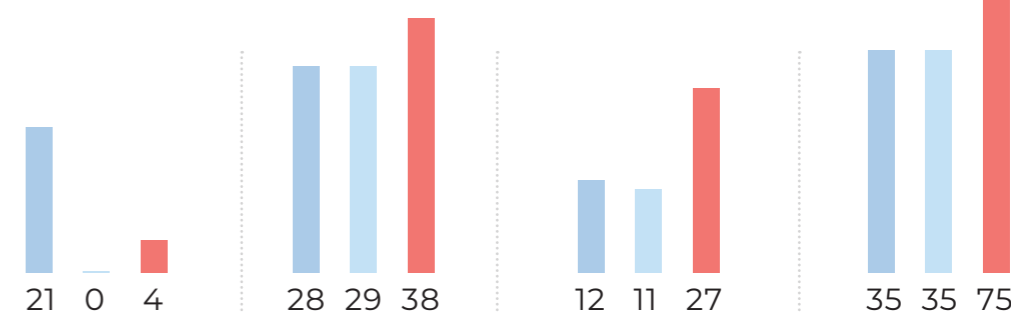
Укук тартиби, кылмыштуулук менен күрөшүү жана коррупцияга каршы аракеттенүү боюнча комитет

ПАРЛАМЕНТТИК УГУУЛАР ЖӨНҮНДӨ МААЛЫМАТ

Парламенттик угуулардын катышуучулары

Комитеттер боюнча парламенттик угуулардын катышуучуларынын саны

Өткөрүлгөн парламенттик угуулардын саны

Комитеттер

Конституциялык мыйзамдар, мамлекеттик түзүлүш, сот-укук маселелери жана Жогорку Кеңештин Регламенти боюнча комитет

Социалдык саясат боюнча комитет

Транспорт, коммуникациялар, архитектура жана курулуш боюнча комитет

Бюджет, экономикалык жана фискалдык саясат боюнча комитет

5 парламенттик угуулар мыйзамдардын долбоорлорун талкуулоо боюнча

1 Өкмөттүк күн 2022-жылдын жазгы-талаа жумуштарына даярдыктын жүрүшү жөнүндө

ПАРЛАМЕНТТИК КОНТРОЛЬ ЖӨНҮНДӨ МААЛЫМАТ

	Коррупцияга каршы аракеттенүү боюнча мыйзамдардын аткарылышын көзөмөлдөө	Мыйзамдардын так жана бир түрдүү аткарылышын көзөмөлдөө	Мыйзамдардын аткарылышын көзөмөлдөө	Жарандардын укуктарын жана эркиндиктерин коргоо боюнча көзөмөл	Балдар жөнүндө мыйзамдардын аткарылышын көзөмөлдөө
Текшерүүлөр жүргүзүлгөн	2277	7565	3420	1108	760
Бузуулар табылган	4813	16700	7550	2263	2092
Чара көрүү актылары чыгарылган	1985	7900	3551	1133	815
Тартип жоопкерчилигине тартылган	3055	6400	1660	939	754
Кылмыштардын жана жоруктардын бирдиктүү реестрине катталган арыздар	595	1491	802	52	19
Бюджетке калыбына келтирилген зыяндын суммасы (млн. сом)	49,4	1288,7	1206,3	23,1	-
Сотко жиберилген доо арыздар	0	0	0	0	38
Сот тарабынан канааттандырылган доо арыздар	0	0	0	0	33

ПРОТОКОЛДУК ТАПШЫРМАЛАР БОЮНЧА МААЛЫМАТ

Аткарылган

Аткарууда

5

9

Конституциялык мыйзамдар, мамлекеттик түзүлүш, сот-укук маселелери жана Жогорку Кеңештин Регламенти боюнча комитет

13

8

Эл аралык иштер, коргоо, коопсуздук жана миграция боюнча комитет

9

14

Агрардык саясат, суу ресурстары, экология жана регионалдык өнүктүрүү боюнча комитет

14

15

Социалдык саясат боюнча комитет

3

7

Отун-энергетикалык комплекс, жер казынасын пайдалануу жана өнөр жай саясаты боюнча комитет

12

12

Транспорт, коммуникациялар, архитектура жана курулуш боюнча комитет

15

22

Бюджет, экономикалык жана фискалдык саясат боюнча комитет

8

3

Укук тартиби, кылмыштуулук менен күрөшүү жана коррупцияга каршы аракеттенүү боюнча комитет

КООМДУК-КОНСУЛЬТАТИВДИК КЕҢЕШТЕР

Жогорку Кеңештин Төрагасынын алдындагы консультативдик кеңеш

Максаты – ченем чыгаруу ишинин сапатын жогорулатууга, Жогорку Кеңештин өнүгүү программаларын жана концепцияларын иштеп чыгууга көмөктөшүү.

төмөнкүлөр боюнча сунуштарды иштеп чыгуу:

- мыйзамдарды өркүндөтүү;
- Жогорку Кеңештин ишин өнүктүрүү;
- конституциялык мыйзамды, кодексти, мыйзамды же алардын түзүмдүк элементтерин расмий чечмелөө маселелери.

консультативдик, илимий жана эксперттик-аналитикалык колдоо.

сессиялык мезгил ичинде:

- өткөрүлгөн отурумдар – 7;
- даярдалган корутундулар – 25;

Конституциялык мыйзамга, кодекске, мыйзамга же алардын түзүмдүк элементтерине расмий чечмелөө берүү жөнүндө суроо-талаптарды кароонун тартиби жөнүндө Жобо бекитилди.

Бизнести жана ишкердикти өнүктүрүү боюнча Жогорку Кеңештин Төрагасынын алдындагы кеңеш

Максаты – парламент менен бизнес коомдоштуктун ортосундагы туруктуу байланышты камсыз кылуу.

өлкөнүн экономикасын өнүктүрүү жана инвестицияларды тартуу боюнча сунуштарды иштеп чыгуу;

ишкердик ишти жөнгө салуучу мыйзамдарга сунуштарды киргизүү;

мыйзамдарга мониторинг жүргүзүү жана мыйзам чыгаруу демилгелерин иликтөө;

бизнести жүргүзүүдө мүмкүн болуучу тобокелдиктерди жана чакырыктарды аныктоо;

бизнес-чөйрөнү жакшыртуу, өлкөнүн инвестициялык жагымдуулугун жогорулатуу жана бизнести жылдыруу үчүн сунуштарды иштеп чыгуу.

сессиялык мезгил ичинде:

- өткөрүлгөн отурумдар – 6;
- өткөрүлгөн иш-чаралар – 3;
- каралган мыйзам чыгаруу сунуштары жана башка маселелер – 25.

ЦЕЛИ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ТУРУКТУУ ӨНҮГҮҮ МАКСАТТАРЫ

Кыргыз Республикасы 2030-жылга чейинки мезгилде экономикалык өнүгүүгө, курчап турган айлана чөйрөнү коргоого жана социалдык бакубаттуулукка багытталган туруктуу өнүгүү жаатындагы БУУнун 17 максатын (ТӨМ) жүзөгө ашырууну жактайт.

Жогорку Кеңештин Төрагасынын алдындагы аялдардын, балдардын укуктары жана гендердик теңдик боюнча кеңеш

Максаты – аялдардын жана балдардын укуктарын коргоо чөйрөсүндөгү чараларды ишке ашыруу боюнча өз ара аракеттенүүлөрдү координациялоо

ТӨМӨНКҮЛӨРГӨ КӨМӨКТӨШҮҮ:

- аялдардын жана балдардын укуктарын камсыз кылуу үчүн мыйзамдык базаны өркүндөтүүгө;
- улуттук саясатка гендердик мамилелерди жана баланын эң мыкты кызыкчылыктарынын принциптерин киргизүүгө;
- мамлекеттик органдарга аялдардын, балдардын укуктарын коргоо жана гендердик теңдик жаатындагы Кыргыз Республикасынын эл аралык милдеттенмелерин аткарууга;
- үй-бүлөлүк зомбулукту болтурбоого жана эмгек ишинде жеке жашоонун кол тийбестигин сактоого;
- аялдардын укуктары, гендердик теңдик жана балдардын укуктары маселелери боюнча Жогорку Кеңештин мамлекеттик органдар, жарандык коом, эл аралык уюмдар менен өз ара аракеттенүүлөрүнө;

аялдардын, балдардын укуктарын коргоо, гендердик зомбулук жана басмырлоо чөйрөсүндөгү ченемдик укуктук актылардын аткарылышына мониторинг жүргүзүү.

сессиялык мезгил ичинде:

- өткөрүлгөн отурумдар – 1;
- иштеп чыгылган мыйзам долбоорлору – 1;
- өткөрүлгөн жолугушуулар – 5;
- эл аралык иш-чараларга катышуулар – 4.

КООМДУК-КОНСУЛЬТАТИВДИК КЕҢЕШТЕР

Миграция маселелери боюнча Жогорку Кеңештин Төрагасынын алдындагы кеңеш

Максаты – чет өлкөдө жашаган мекендештер менен Жогорку Кеңештин байланышын жана мамлекеттик органдар менен өз ара аракеттенүүсүн чыңдоо.

2020-жылдын декабрынан тартып Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Төрагасынын алдында Миграция, чет өлкөлөрдөгү мекендештер жана диаспоралар маселелери боюнча Кеңеш (Миграция боюнча Кеңеш) ишин жүзөгө ашырып келет.

Миграция боюнча Кеңеш парламенттин чет өлкөлөрдө жашаган мекендештер менен өз ара аракеттенүүлөрүн камсыз кылуучу коомдук-консультативдик орган болуп саналат. Миграция боюнча Кеңештин милдеттери:

мекендештердин укуктарын жана мыйзамдуу кызыкчылыктарын колдоо, коргоо маселелери боюнча сунуштамаларды иштеп чыгуу;

эл аралык уюмдар, мамлекеттик органдар, мамлекеттик эмес уюмдар, бирикмелер жана мекендештердин диаспоралары менен өз ара аракеттенүү;

маданий, социалдык, билим берүү, гуманитардык, диний жана башка багыттардагы долбоорлорду колдоо;

мекендештердин жашоо сапатын жогорулатуу боюнча диаспоралардын жана бирикмелердин күч-аракеттерин координациялоо;

эмгек миграциясы чөйрөсүндөгү мыйзамдарды өркүндөтүү боюнча долбоорлорду иштеп чыгуу;

мекендештерди көйгөйлөрү тууралуу коомду кабарландыруу;

жаштардын демилгелерин жана инвестициялык долбоорлорду колдоо.

сессиялык мезгил ичинде:

- өткөрүлгөн отурумдар жана иш-чаралар – 12;
- түзүлгөн жумушчу топтор – 2;
- иштеп чыгылган мыйзам долбоорлору – 1;
- диаспоралдык уюмдар менен өткөрүлгөн жолугушуулар – 7;
- түзүлгөн меморандумдар – 3;
- эл аралык иш-чараларга катышуулар – 5.

Жогорку Кеңештин айым-депутаттарынын форуму

Максаты – аялдардын саясатка катышууларын алдыга жылдыруу

- саясатка катышууда аялдардын жана эркектердин тең укуктарын жана мүмкүнчүлүктөрүн камсыз кылуу;
- гендердик басмырлоого жол бербөө;

- чечимдерди кабыл алууга аялдардын саясий катышууларын жогорулатуу;
- аялдарга, үй-бүлөгө, балдарга, ДМЧА, этностук топторго ж. б. тийиштүү маселелерде консолидирленген көз карашты иштеп чыгуу;

- саясат жана мамлекеттик башкаруу тутумунда аялдардын укуктарын жана кызыкчылыктарын жылдырууга жана колдоого көмөктөшүү.

сессиялык мезгил ичинде:

- өткөрүлгөн отурумдар – 11, алардын ичинен көчмө жыйындар – 2;
- демилгеленген мыйзам долбоорлору – 1;
- иш-чараларга катышуулар – 17;
- өткөрүлгөн тренингдер – 2;
- каралган даттануулар жана кайрылуулар – 83.

«БИШКЕК АВТОБУСТАРЫ» ДОЛБООРУ

33
млн. евро
бөлүнөт

25
млн. евро

- кредит

13 жылга 1% менен
(жеңилдетилген
мезгил – 3 жыл)

8
млн. евро

- грант

Бишкек шаарынын мэриясынын автобус паркында:

476

автобус

91

каттамга
чыгат

245

оңдоо күтүүдө

140

эсептен
чыгарылууга жатат

250
автобус

сатып алуу
пландаштырылууда

кысылган жаратылыш газы менен
иштейт (КЖГ) жана ДМЧА үчүн
ыңгайлаштырылган

140 автобус

— узундугу 10,5 метр —

110 автобус

— узундугу 12 метр —

Адам эзелтеден бери карай кишилерди жана жүктөрдү ташып жеткирүү үчүн ар түрдүү каражаттарды пайдаланып келген. Заманбап дүйнөдө транспорттук кызмат көрсөтүүлөр калктын жашоо-тиричилигин камсыз кылуунун эң маанилүү чөйрөлөрүнүн катарына кирет. Транспорттук кызмат көрсөтүүлөрдүн маанилүү компоненттеринин бири болуп коомдук транспорт саналат, заманбап шаар тургундарынын, анын ичинде Бишкек шаарынын жашоочуларынын жашоо темпи мына ошонун талаптагыдай иштөөсүнө көз каранды. Азыркы убакта борбордун калкын тейлөө үчүн маршруттук таксилер жана троллейбустар менен бир катарда каттамга бардыгы 91 гана автобус чыгат, ал эми шаардын автобустарга болгон жалпы муктаждыгы 1500 бирдикке жакынды түзөт.

Бишкек шаарын кошумча коомдук транспорт менен камсыз кылуу максатында Жогорку Кеңеш тарабынан 2021-жылдын 16-сентябрында Бишкек шаарында кол коюлган Кыргыз Республикасы менен Европа реконструкциялоо жана өнүктүрүү банкынын ортосундагы Кредиттик макулдашуу жана Гранттык макулдашуу («Бишкек автобустары» долбоору, «Жашыл шаарлар» 2, Терезе 2» Алкактык программасы) ратификацияланган¹.

Ушул макулдашуулардын алкактарында Европа реконструкциялоо жана өнүктүрүү банкы автобустарды сатып алуу жана Бишкек шаарынын автобустук паркын оңдоо үчүн 33 млн. евро берет.

КЖГ пайдаланууда дизелдик майга
салыштырмалуу акча каражатын
үнөмдөө жылына:

123,9

МЛН. СОМДУ ТҮЗӨТ

¹ Жогорку Кеңеш 2022-жылдын 6-апрелинде кабыл алган.
Кыргыз Республикасынын Президенти 2022-жылдын 28-апрелинде кол койгон.

«ЖЕР КӨЧКҮ ТОБОКЕЛДИКТЕРИН БАШКАРУУ» ДОЛБООРУ

«Коопсуздук үчүн төлөш керек, ал эми анын жоктугу үчүн – жаза тартууга туура келет»

У. Черчилль

4 554

Кыргызстандын аймагында жер көчкү участоктору бар

98%

Ош, Жалал-Абад жана Баткен облустарында жайгашкан

540

калктуу конуш жер көчкү коркунучу бар чөлкөмдөрдө жайгашкан

46

калктуу конушта жер көчкү тобокелдиги төмөндөйт

30 000

тургун коркунч алдында турушат

4 725

тургунга коопсуздук камсыз кылынат

Кыргыз Республикасынын аймагынын көпчүлүк бөлүгүн тоолор ээлейт. Жайгашуусунун географиялык өзгөчөлүгү жана Кыргызстан элинин жашоо-турмушунун салттуу ыңгайы алардын тоо этектей жашоолорун шарттап турат. Мындай жашоо көбүнесе мал чарбачылыгы менен байланышкан чарба иштерин жүргүзүүнү жеңилдетет. Ошону менен бирге, тоо этектей жашоо ар дайым сел жүрүү, жер көчүү, кар көчкү түшүү жана башка ушул сыяктуу табигый кырсыктардын тобокелчиликтери менен коштолуп келген.

Адам өмүрүнө коркунуч туудуруучу жана чарбачылыкка олуттуу зыян келтирүүчү табигый кырсыктардын бири жер көчкү болуп саналат. Кийинки 25 жылдын ичинде жер көчкү 279 кишинин өмүрүн кыйып, 542 турак-үйдү жана көп сандаган социалдык объекттерди кыйраткан. Тургундарды көчүрүп чыгаруу боюнча мамлекет тарабынан көрүлүп жаткан чараларга карабастан,

30 миңге жакын киши мурункудай эле жер көчкү коркунучу күчтүү чөлкөмдөрдө жашоолорун улантууда.

Калктын коопсуздугун камсыз кылуу жана жер көчкү тобокелдиктерин башкарууда жана аларды кыскартууда Кыргызстандын мүмкүнчүлүгүн арттыруу максатында Жогорку Кеңеш тарабынан 2021-жылдын 16-сентябрында Бишкек шаарында кол коюлган Кыргыз Республикасы менен Азия өнүктүрүү банкынын ортосундагы «Кыргыз Республикасындагы жер көчкү тобокелдиктерин башкаруу» долбоору боюнча Кредиттик жана Гранттык макулдашуулар ратификацияланган¹.

Долбоорду ишке ашыруу жер көчкүлөрдүн натыйжалуу мониторинг жана эрте алдын алуу тутумун түзүүгө, баа берүү тутумун өркүндөтүүгө жана жер көчкү тобокелдиктерин азайтууга мүмкүнчүлүк берет.

«Кыргыз Республикасында жер көчкү тобокелдиктерин башкаруу» долбоорун ишке ашыруу

39 млн. АКШ \$

долбоордун бюджетти

Азия өнүктүрүү банкы

23,5 млн. АКШ \$

Грант

11,5 млн. АКШ \$

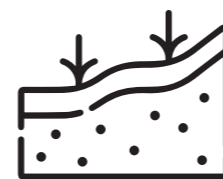
Кредит

32 жылдык мөөнөткө 1,5% менен (жеңилдетилген мезгил – 8 жыл 1%)

4 млн. АКШ \$

салыктардан жана алымдардан бошотулган

Ишке ашыруунун алкагында

3 млн. м³ жакын жер массасы түшүрүлөт

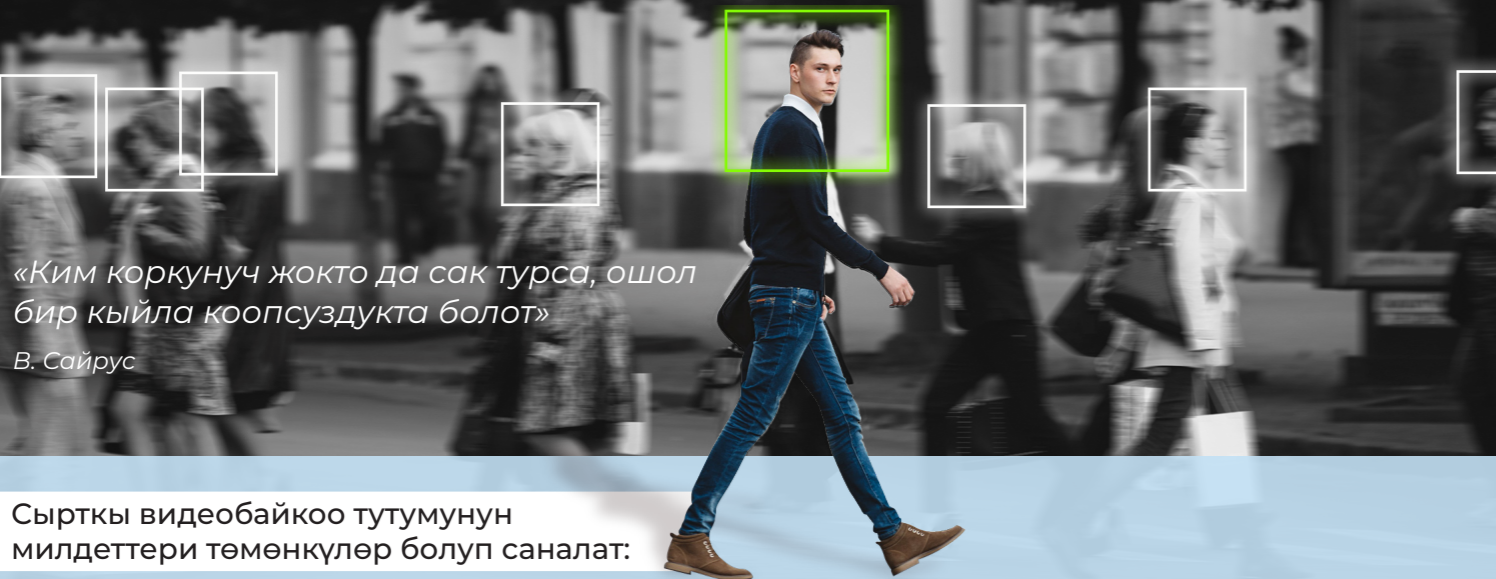
тоо беттерине 40 км жакын кургатуучу арыктар тартылат

20 тилкеде онлайн шарттамда мониторинг жүргүзүүгө мүмкүндүк берүүчү, жер көчкү кубулуштарынын интеграленген көп деңгээлдүү мониторинг тутуму түзүлөт.

¹Жогорку Кеңеш 2022-жылдын 16-февралында кабыл алган. Кыргыз Республикасынын Президенти 2022-жылдын 7-мартында кол койгон.

СЫРТКЫ ВИДЕОБАЙКОО ЖӨНҮНДӨ

«Ким коркунуч жокто да сак турса, ошол бир кыйла коопсуздукта болот»

В. Сайрус

Сырткы видеобайкоо тутумунун милдеттери төмөнкүлөр болуп саналат:

- укукка каршы аракеттерден коомдук коопсуздукту камсыз кылуу;
- укукка каршы аракеттерди табуу максатында окуяларды жазып-катоо;
- сырткы видеобайкоо тутумунун (мындан ары – СВБТ) объекттеринде кыймылдын мониторинги;
- кылмыштардын, жоруктардын жана бузуулардын алдын алуу, болтурбоо жана бетин ачуу боюнча кошумча чараларды түзүү;
- СВБТ менен жабдылган аймактардагы объекттердин видеоархивдерин карап чыгуу аркылуу болуп өткөн окуянын айкын сүрөтүн калыбына келтирүү.

Адамдын өмүрүн, саламаттыгын жана мүлкүн коргоону камсыз кылуу мамлекеттин маанилүү милдеттеринин бири болуп саналат. Өкүнүчтүүсү, ар жыл сайын кылмыштуулуктун деңгээли олуттуу өсүп баратканы байкалууда. Коомдук тартипти камсыз кылуу жана кылмыштуулук менен күрөшүү боюнча милдеттерди чечүү үчүн уюштуруучулук жана техникалык чаралардын комплекстүү тутуму зарыл болгон, калк жыш жайгашкан шаарларда бул өзгөчө сезилет.

Заманбап технологиялык мүмкүнчүлүктөр укук бузууларды өз убагында ашкерелөөчү жана бөгөт коюучу үзгүлтүксүз мониторинг тутумдарын түзүүгө өбөлгө болот. Укукка каршы иш-аракеттерге бөгөт коюу боюнча кечиктирилгис чараларды көрүү максатында видеобайкоодон улам кырдаалды көрүнөө

контролдоо жүргүзүлүүдө. Алып айтканда, коомдук жерлерде адамдардын коопсуздугун кылмыштуу кол салуудан, объекттерди уурдоодон, вандализмден жана санкциясыз кирүүдөн камсыз кылуу мүмкүн болууда. Ал турмак, видеобайкоо өрттөрдүн жана өзгөчө кырдаалдардын пайда болуусуна бөгөт коюуга, ошондой эле жолдордо штаттан тышкары кырдаалдарды чечүүгө ж. б. өбөлгө түзөт.

Жогоруда көрсөтүлгөн милдеттерди чечүү максатында Жогорку Кеңеш тарабынан «Сырткы видеобайкоо жөнүндө»¹ Мыйзам кабыл алынган. Бул мыйзам республиканын бүткүл аймагында коомдук коопсуздукка мониторинг жүргүзүү чөлкөмүн кеңейтүүгө жана жасалган укук бузуулардын санын азайтууга мүмкүнчүлүк берет.

¹ Жогорку Кеңеш тарабынан 2022-жылдын 11-майында кабыл алынган.

Көпчүлүк жүргөн объекттерге СВБТ орнотуу каралган

коомдук жеткиликтүүлүк үчүн ачык жайларга (аянттар, рыноктор, эс алуу бактары, гүлзарлар ж. б.)

ишкердик жүзөгө ашырылуучу имараттарга жакын жайгашкан аймактарга

турак жай, административдик жана көп багыттуу имараттарга жакын жайгашкан аймактарга

автомобиль токтоочу жайларга, кооперативдик гараждарга

140

Кыргыз Республикасынын аймагында сырткы видеобайкоо камералары орнотулган

2021-ж.
18-октябры

ФАКТЫ ТАБЫЛГАН

729

АНЫН ИЧИНЕН:

618

кылмыш жана окуялар

111

штаттан тыш кырдаалдар жөнүндө кабарлоолор

84

адамдардын, АМТС турган жерин аныктоо боюнча суроо-талаптар иштеп чыгылган

2021-ж.
31-декабры

ФАКТЫ ТАБЫЛГАН

1266

АНЫН ИЧИНЕН:

1108

кылмыш жана окуялар

158

штаттан тыш кырдаалдар жөнүндө кабарлоолор

262

адамдардын, АМТС турган жерин аныктоо боюнча суроо-талаптар иштеп чыгылган

азыркы учурга

ИСФАНА ШААРЫН РАЗЗАКОВ ШААРЫ ДЕП КАЙРА АТОО ЖӨНҮНДӨ

«Мен таза болсом, сен таза болсоң –
коом да таза болот».

И. Раззаков

Көрүнүктүү мамлекеттик жана саясий ишмер Раззаков Исхак Раззаковичтин ысмын түбөлүккө калтыруу, улуттук идеологияны чыңдоо, улуттук, тарыхый каада-салттардын жана баалуулуктардын негизинде жарандардын руханий, адеп-ахлактык тарбиясын мындан ары жакшыртуу максатында, Баткен облусунун статусун жана ушул маселенин коомдук маанилүүлүгүн эске алуу менен Жогорку Кеңеш тарабынан «Кыргыз Республикасынын Баткен облусунун Лейлек районунун Исфана шаарын Раззаков шаары деп кайра атоо жөнүндө»¹ Мыйзам кабыл алынган.

Көрүнүктүү саясий ишмер Раззаков Исхак Раззакович 1945-жылдан тартып 1961-жылга чейин Кыргыз ССР Министрлер Советинин председатели, Кыргызстан Компартиясынын биринчи секретары болгон.

Ал иштеген мезгилде Кыргыз ССРинин аймагында 59 завод жана

Исхак Раззакович Раззаков 1910-жылы 25-октябрда азыркы Баткен облусунун Лейлек районундагы Кулунду айыл аймагында жайгашкан Хоросон айылында туулган. Раззаков 1931-жылы Ташкент агартуу институтун бүтүрүү менен окутуучу болуп иштеген, андан кийин Москвага СССР Мамплан институтуна окууга жиберилген, аны 1936-жылы ийгиликтүү аяктаган.

фабрика, бир канча чакан ГЭС курулуп пайдаланууга берилген жана кайра курулган, көптөгөн маданий жана билим берүү мекемелери ачылган. Ошондой эле ар кыл тармактарда улуттук кадрларды даярдоого чоң көңүл бурулган.

Биринчи жолу Фрунзе шаарында троллейбус жана Ысык-Көлдө суу транспорту жүрө баштаган. Ошондой эле биздин өлкөнүн жол-транспорттук тарамы өркүндөтүлгөн жана Кант – Рыбачье темир жолунун курулушу бүткөрүлгөн. Ошол эле жылдары Фрунзе – Алма-Ата – Ташкент жолу реконструкцияланган.

2010-жылы
«Кыргыз
Республикасынын
Баатыры» наамы
ыйгарылган
(өлгөндөн кийин)

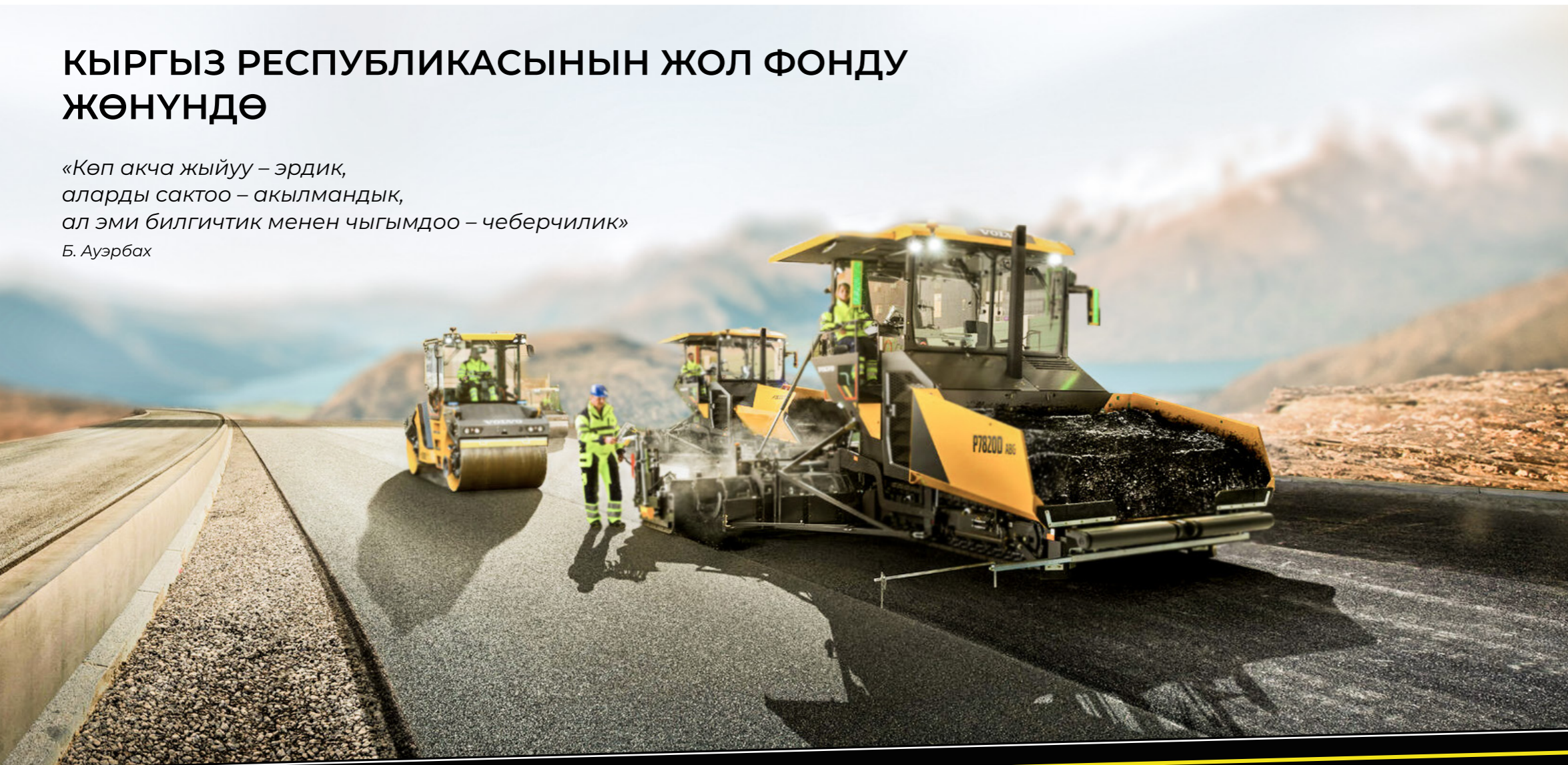

¹ Жогорку Кеңеш 2022-жылдын 16-мартында кабыл алган.
Кыргыз Республикасынын Президенти 2022-жылдын 18-мартында кол койгон.

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОЛ ФОНДУ ЖӨНҮНДӨ

«Көп акча жыйуу – эрдик,
аларды сактоо – акылмандык,
ал эми билгичтик менен чыгымдоо – чеберчилик»

Б. Ауэрбах

Божомол боюнча 2023-2027-жылдары фондго келип түшүүлөр

6 - 15 млрд. чейинки сомду түзөт

5 жыл ичинде узундугу

3500 км

жол куруу пландалууда

алардын ичинен асфальтталган

2000 км

ТМБ

1500 км

Автожолдорду пайдалануудан келип түшкөн финансылык каражаттарды натыйжалуу пайдалануу жолу менен, жолдогу коопсуздукту жогорулатуу, жол тармагы тутумун жакшыртуу максатында Жогорку Кеңеш тарабынан «Жол фонду жөнүндө» Мыйзам кабыл алынган.

Жол тармагындагы азыркы кырдаалды талдоо көрсөткөндөй, 30 жыл ичинде Кыргыз Республикасында 2171 км жол курулган, бул жылына орточо 72 км түзөт.

Азыркы убакта жол тармагын куруунун жана тейлөөнүн жалпы муктаждыгынын болгону 25% гана республикалык бюджеттен каржы-

ланат. Ошол эле убакта жолдорду пайдалануудан жыйымдардын жана төлөмдөрдүн негизги бөлүгү өз максаты боюнча пайдаланылбай келет. Жол фондунун түзүлүшү менен жолдорду пайдалануудан келип түшкөн каражаттарды бир жерге топтоштуруу жана аларды андан ары максаттуу пайдалануу болжолдонууда.

Ушул механизмди киргизүү Жол фондунун каражаттарына 5 жыл ичинде 3500 км (2000 км асфальт төшөлгөн, 1500 км – таш менеш будаланган (ТМБ)) жол курууга мүмкүнчүлүк берери болжолдонууда.

30 жыл ичинде

2171 км

жол курулган

Жылына орточо алганда

72 км

жол курулган

Жол тармагынын муктаждыгынын

25%

республикалык бюджеттен каржыланат

¹ Жогорку Кеңеш 2022-жылдын 21-апрелинде кабыл алган.

Кыргыз Республикасынын Президенти 2022-жылдын 30-майында кол койгон.

ЖЕР МУНАПЫСЫ ЖӨНҮНДӨ

Жарандардын социалдык маселелерин чечүү максатында Жогорку Кеңеш тарабынан «Жер-укуктук мамилелерди жөнгө салуу жөнүндө» жана «Кыргыз Республикасынын айрым мыйзам актыларына (Кыргыз Республикасынын Жер кодексине, Кыргыз Республикасынын Токой кодексине, «Жер участкаларын которуу (трансформациялоо) жөнүндө»¹ Кыргыз Республикасынын Мыйзамына) өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу» мыйзамдары кабыл алынган.

Кабыл алынган ченемдер мамлекеттин жарандардын жер участкаларына менчик укугун таануу, жер мунапысын жүргүзүүнүн шарттарын жана тартибин бекемдөө боюнча бир жолку акцияны карайт.

Мыйзамды ишке ашыруунун натыйжасында 100000ден ашуун үй-бүлөнүн турак жай маселеси чечилет, аларга жер участкаларына менчик жана курулуш жүргүзүү укугун бекемдөө, ошондой эле жашаган жери боюнча катталуу жана социалдык убайларга жеткиликтүүлүк алуу мүмкүнчүлүгү берилет.

^{1,2} Жогорку Кеңеш 2022-жылдын 17-мартында кабыл алган. Кыргыз Республикасынын Президенти 2022-жылдын 1-апрелинде кол койгон.

32 841,34 га

каторууга (трансформациялоого) жаткан жер тилкелеринин аянты

Төмөнкү жер тилкелерине жайылтылат:

- өзүм билемдик менен курулган же бүтпөй калган жеке турак үйлөрү бар;
- «Жер участкаларын которуу (трансформациялоо) жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамы күчүнө киргенге чейин которуу (трансформациялоо) жөнүндө тиешелүү чечимдер кабыл алынган жерлердин башка түрлөрүн кошпогондо, «Сугат айдоо жерлерин жарактуу жерлердин башка категорияларына жана түрлөрүнө которууга (трансформациялоого) мораторий киргизүү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамы күчүнө киргенге чейин кабыл алынган жергиликтүү өз алдынча башкаруунун ыйгарым укуктуу органдарынын же болбосо жергиликтүү өз алдынча башкаруунун тиешелүү органдары укук мураскерлери болуп саналган органдардын сугат айдоо жерлерин жеке турак жай курулушуна которуу (трансформациялоо) жөнүндө чечимдери бар;
- айыл чарба өндүрүшүндө пайдалануу үчүн жараксыз болгон;
- Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык жер үлүштөрүн жер участкаларына бөлүштүрүүнүн натыйжасында «айыл чарбалык» максаттуу багыттагы жер участкаларына жеке менчик укугу жөнүндө мамлекеттик актылары бар;
- багбанчылык-дача участкалары.

2 229 га

Трансформациялоого жараксыз аянттар

Төмөнкү жер тилкелерине жайылтылбайт:

- газ түтүктөрү, жогорку чыңалуудагы электр өткөрүү линиялары жана жылуулук тармактары өткөн жерлерде, көрүстөндөрдө, мал көмүлгөн жерлерде, таштандыларды коргоо зонасында өзүм билемдик менен курулган жер участкаларында, социалдык-маданий, тиричилик багытындагы объектилерди куруу үчүн арналган жерлерге, калктуу конуштардын жалпы пайдалануудагы жерлерине;
- экологиялык, санитардык-эпидемиологиялык талаптарга жооп бербеген, аларга карата сот органдарынын тиешелүү чечимдери бар, табигый жана техногендик мүнөздөгү өзгөчө кырдаалдын зонасына кирген жер участкаларына, ошондой эле тарыхый-маданий мурас объектилери, ЮНЕСКОнун бүткүл дүйнөлүк мурас объектилери бар жер участкаларына; маданий жана эс алуу парктарына, ботаникалык паркка;
- «Өзгөчө корголуучу жаратылыш аймактарынын жерлери» жана «Суу фондунун жерлери» категорияларындагы жер участкаларына, ошондой эле үрөнчүлүк чарбалардын, асыл тукум чарбалардын, окуу-тажрыйба, айыл чарба илимий-изилдөө мекемелеринин жер участкаларына.

2 835 га

айыл чарба багытындагы жерлер калктуу конуштардын жерлери категориясына которулган

782,6 га

2020-жылы

1 356,4 га

2019-жылы

423,7 га

2018-жылы

272,19 га

2017-жылы

КОНТРАБАНДА МЕНЕН КҮРӨШҮҮ

чек арадан мыйзамсыз өткөн адамдар үчүн санкция

**7 500 сомдон
60 000 сомго
чейин көбөйтүлгөн**

кайталап укук бузган учурда

100 000 сом

Товарлардын чек аралар аркылуу мыйзамсыз өтүүсү, азыркы убакта кыйла уюшкан формага ээ болуу менен, мамлекеттин экономикалык кызыкчылыктарына айкын коркунуч туудурган терс таасирдүү массалык кубулушка айланып бара жатат. Буга коңшу мамлекеттер менен, алып айтканда узундугу 970,8 км. түзгөн кыргыз-тажик чек арасынын айрым тилкелерин демаркациялоо жана делимитациялоо маселелеринин чечилбегени өбөлгө болууда.

Тажырыйба көрсөткөндөй, жогоруда көрсөтүлгөн такталбаган чек ара тилкелери аркылуу мыйзамсыз өткөрүлүп жаткан нерселердин ичинде эң кеңири таралгандары күйүүчү-майлоочу материалдар, эл керектөөчү товарлар, айыл чарба өнүмдөрү болуп саналат.

Жогоруда көрсөтүлгөн жагдайларды эске алуу менен, экономикалык коопсуздукту камсыз кылуу максатында Жогорку Кеңеш тарабынан «Кыргыз Республикасынын айрым мыйзам актыларына (Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексине жана Кыргыз Республикасынын Укук бузуулар жөнүндө кодексине) өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө»¹

чек арадан мыйзамсыз өткөн юридикалык жактар үчүн санкция

**23 000 сомдон
80 000 сомго
чейин көбөйтүлгөн**

кайталап укук бузган учурда

150 000 сом

Мыйзамы кабыл алынган.

Мыйзам көрсөтүлгөн укукка каршы аракеттерди жасаганы үчүн өлчөмдөш жана кармоочу таасир этүүчү санкцияларды белгилейт. Ошентип бажы чек арасы аркылуу товарларды мыйзамсыз алып өткөнү үчүн санкция жеке адамдар үчүн 7500 сомдон 60000 сомго чейин, юридикалык жактар үчүн 23000 сомдон 80000 сомго чейин көбөйтүлгөн, ошондой эле аткезчилик предметтерин ташуу үчүн пайдаланылган транспорттук каражаттарды конфискациялоо каралган. Мында ал бажы төлөмдөрүн эки эселенген өлчөмдө төлөгөн учурда жактарды кылмыш-жаза жоопкерчилигинен бошотуучу ченем алып салынган.

Укук бузуу кайталанып жасалган учурда айып пул жеке адам үчүн – 100 000 сомду, юридикалык жактар үчүн – 150 000 сомду түзөт.

Мындан тышкары, жашырганда, анык эмес документтерди жана идентификациялоо каражаттарын пайдаланганда, өткөрүлгөн товарлар анык эмес декларацияланганда айыптардын суммасы көбөйтүлгөн.

МАМЛЕКЕТТИК САТЫП АЛУУЛАР ЖӨНҮНДӨ

«Ар бир ысырапкор – коомдун душманы, кандай болбосун сарамжал адам – жакшылык жарчысы»

А. Смит

Жогорку Кеңеш тарабынан «Мамлекеттик сатып алуулар жөнүндө»¹ Кыргыз Республикасынын Мыйзамы кабыл алынган, анын негизги максаты иштеп жаткан жолжоболорду жөнөкөйлөштүрүү жолу менен мамлекеттик сатып алуулар тутумун өркүндөтүү болуп саналат. Мыйзам бюджеттик каражаттарды үнөмдүү пайдалануу, коррупциялык көрүнүштөрдү азайтуу жана мамлекеттик сатып алуулардын ачык-айкындуулук деңгээлин жогорулатуу үчүн шарттарды түзөт.

Ушул мыйзам борборлоштурулган мамлекеттик сатып алууларды жүргүзүү үчүн

ыйгарым укуктуу органды түзүүнү карайт, бул чечимдерди ыкчам кабыл алууга, иш-милдеттердин бирин-бири кайталоосун жоюуга, адамдык жана финансылык ресурстарды кыскартууга мүмкүнчүлүк берет.

Мындан тышкары, мыйзамдын жөнгө салуу чөйрөсүнөн мамлекеттик жана муниципалдык ишканалар, уставдык капиталында катышуу үлүшүнүн 50 жана андан ашуун пайызы мамлекетке таандык акционердик коомдор тарабынан жүзөгө ашырылуучу сатып алуулар чыгарылып салынган.

¹ Жогорку Кеңеш тарабынан 2022-жылдын 6-апрелинде кабыл алынган. Кыргыз Республикасынын Президенти 2022-жылдын 14-апрелинде кол койгон.

¹ Жогорку Кеңеш 2022-жылдын 18-майында кабыл алган

АДАМ УКУКТАРЫН САКТОО ЖӨНҮНДӨ

Адамдын укуктары жана эркиндиктери Кыргыз Республикасынын жогорку баалуулуктарына кирет. Конституциянын 23-беренесине ылайык, адам укуктары жана эркиндиктери ажыратылгыс жана ар бир адамга төрөлгөндөн баштап таандык. Алар кимдир бирөөнүн кол салуусунан мыйзам жана сот аркылуу корголгон жана абсолюттук деп таанылат.

Жарандардын көп сандаган кайрылууларын жана бул маселенин коомдук маанилүүлүгүн эске алуу менен, Жогорку Кеңеш 2022-жылдын 16-мартында «Кыргыз Республикасында адам укуктарын сактоонун жана маалыматтык коопсуздукту камсыз кылуунун абалы, көйгөйлүү маселелери жөнүндө» Токтом кабыл алган, анда төмөнкүлөр **ТАПШЫРЫЛГАН:**

- Министрлер Кабинетине:

- Кыргыз Республикасынын маалыматтык коопсуздугун камсыз кылуу жана коркунучтарга каршы аракеттенүү боюнча иш-чараларды иштеп чыгуу жана ишке ашыруу маселесинде мамлекеттик органдардын ишин координациялоону күчөтсүн, ошондой эле жарандардын укуктарын жана эркиндиктерин коргоо боюнча чараларды көрсүн;

- адам укуктарын сактоону эске алуу менен, маалыматтык коопсуздукту камсыз кылуу боюнча мамлекеттик органдардын ишин өркүндөтүү боюнча сунуштарды киргизсин;

- маалыматка жетүүдө, алууда жана таратууда коопсуздук менен адам укуктарынын ортосундагы теңдемди белгилөөгө мүмкүндүк берүүчү мыйзамдарды өркүндөтүү боюнча сунуштарды иштеп чыксын жана аларды Жогорку Кеңештин кароосуна киргизсин;

- Ички иштер министрлиги Санариптик өнүктүрүү министрлиги менен бирдикте маалыматтык-коммуникациялык технологияларды пайдалануу менен укук бузуулардын алдын алуу жана бөгөт коюу тутумун, ошондой эле алдыңкы технологияларды колдонуунун негизинде маалыматтык коопсуздукту коргоо жана камсыз кылуу усулдарын өркүндөтүү боюнча чараларды көрсүн.

- Башкы прокуратурага:

- укук коргоо органдарынын кызматкерлеринин ыкчам тартууларын, видео- жана аудио жазууларын мыйзамсыз таратуу фактысы боюнча, кызмат адамдарын жоопкерчиликке тартуу жөнүндө маселени карасын;

- мыйзамсыз атайын тергөө аракеттери, куугунтуктоо, тыңшоо жана жарандардын, көз карандысыз журналисттердин жана жалпыга маалымдоо каражаттарынын, саясатчылардын, ошондой эле жарандык активисттердин жеке турмушуна кийлигишүү фактылары боюнча кызмат адамдарын тергөөнү жана жоопкерчиликке тартууну көзөмөлгө алууну күчөтсүн.

- Акыйкатчыга (Омбудсменге) сунушталсын:

- Кыргыз Республикасында адамдын жана жарандын укуктарынын жана эркиндиктеринин сакталышына контролду күчөтүү;

- талдоо жүргүзүү жана үстүбүздөгү жылдын июнунда адам укуктарын сактоонун жана маалыматтык коопсуздукту камсыз кылуунун көйгөйлүү маселелери боюнча атайын баяндама берүү.

МИГРАЦИЯЛЫК САЯСАТ ЖӨНҮНДӨ

Россия Федерациясынын мыйзамдарындагы өзгөрүүлөргө ылайык, Беларусь Республикасынын жарандарын кошпогондо, эмгек ишмердигин жүзөгө ашыруу үчүн Россияга келишкен чет өлкөлүк жарандар Россияга кирген күндөн тартып 30 күндүн ичинде медициналык күбөлөндүрүүдөн жана мамлекеттик дактилоскопиялык каттоо жана сүрөткө түшүү жолжобосунан өтүүгө милдеттүү.

Медициналык күбөлөндүрүү өзүнө баңги каражатарын, дарыгердин дайындоосу жок психотроптук дары-дармектерди, түпкүлүгү кооптуу жаңы психоактивдүү заттарды колдонбоосун, жугуштуу ооруларынын, анын ичинде ВИЧ-инфекциясынын жоктугун текшерүүнү камтыйт. Оң натыйжалар болгон учурда, чет өлкөлүк жарандарга, анын ичинде ЕАЭБ мүчө-мамлекеттердин жарандарына карата алардын анда жүрүүгө болбостугу же

Россияга кирүүсүн чектөө жөнүндө чечим кабыл алынат.

Бүгүн медициналык күбөлөндүрүүдөн өтүү мигранттар үчүн узак убакытты жана аз эмес каражаттарды талап кылат, ошондой эле Россиянын бардык эле медициналык мекемелери медициналык күбөлөндүрүү боюнча тейлөө кызматтарын көрсөтүүгө даяр эмес.

Эл аралык иштер, коргоо, коопсуздук жана миграция боюнча комитет эмгек ишин жүзөгө ашыруу максаты менен Россия Федерациясында жүргөн Кыргыз Республикасынын жарандарынын көп сандаган кайрылууларына байланыштуу ушул маселе боюнча Тышкы иштер министрлигинин маалыматын угуп жана жогоруда көрсөтүлгөн көйгөйдүн өтө маанилүүлүгүн эске алуу менен **ТӨМӨНКҮДӨЙ ЧЕЧТИ:**

- Тышкы иштер министрлигинин маалыматы эске алынсын.

- Министрлер Кабинетине жана Тышкы иштер министрлигине:

- ЕЭК алкагында, Беларусь Республикасы сыяктуу эле, ЕАЭБ жарандарына карата жолжоболордон өтүү талаптарын алып салуу тууралуу маселени демилгелөө;

- тастыктамаларды берүү жана аларды Россия Федерациясынын тиешелүү мамлекеттик органдарынын таануусу менен медициналык жолжоболорду Кыргыз Республикасынын аймагында өтүү мүмкүнчүлүгү бөлүгүндө, россиялык тарап менен медициналык күбөлөндүрүүгө карата талаптарды жөнөкөйлөштүрүү мүмкүнчүлүгү жөнүндө маселени иштеп чыгуу;

- уюшулган ишке орноштуруу маселелерине көмөк көрсөтүү боюнча Кыргызстанда Россиянын миграциялык борборун түзүү мүмкүнчүлүгү жөнүндө маселени иштеп чыгуу тапшырылсын.

Мындан тышкары, Комитет жогоруда көрсөтүлгөн маселелерди кароо өтүнүчү менен Россия Федерациясынын Мамлекеттик Думасынын КМШ, евразиялык интеграция жана мекендештер менен байланыш иштери боюнча Комитетинин Терагасына кайрылуукатын жолдогон.

«ЖЕР КАЗЫНАСЫ ЖӨНҮНДӨ» МЫЙЗАМДЫН 25-1-БЕРЕНЕСИНИН АТКАРЫЛЫШЫ ТУУРАЛУУ

Көмүр өнөр жайы Кыргыз Республикасынын отун-энергетикалык комплексинин эң маанилүү тармактарынын бири болуп саналат. Республикада көмүр казып алуу үчүн келечектүү 70тей көмүр кени жана жер тилкелери бар.

Республика боюнча 2021-жылы жалпы суммасы 4 261 051 900 сомдук 2 989 927 тонна көмүр казып алынган. Казып алынган көмүрдүн жалпы көлөмүнүн 1 060 980,0 тоннасы башка өлкөлөргө экспорттолгон.

Калкты жана бюджеттик уюмдарды өз убагында көмүр менен зарыл болгон көлөмдө жана жеткиликтүү баа боюнча камсыз кылуу максатында, мыйзамда мамлекеттин катыш үлүшү 100 пайыздуу ишканалар тарабынан көмүр кендеринин иштетилиши үчүн шарттар каралган.

Ушул маселенин маанилүүлүгүн эске алуу менен, Отун-энергетикалык комплекс, жер казынасын пайдалануу жана өнөр жай саясаты комитети контролдук иш-милдеттерди жүзөгө ашыруу тартибинде «Жер казынасы жөнүндө»

Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 25-1-беренесинин аткарылышы жана көмүр тармагынын учурдагы абалы жөнүндө» маселени караган.

Комитет Министрлер Кабинети «Жер казынасы жөнүндө» Мыйзамдын көрсөтүлгөн беренесин аткаруу үчүн Жер казынасын пайдалануу укугун берүү Тартибин* бекиткенин белгилеген. Көрсөтүлгөн мыйзамдык акты кабыл алынган учурдан тартып ыйгарым укуктуу органга мамлекеттин катыш үлүшү 100 пайыздуу ишканалардан 16 көмүр кени чыккан жерлерди иштетүүгө 18 кайрылуу келип түшкөн.

Комитет ошондой эле Жаратылыш ресурстары, экология жана техникалык көзөмөлдөө министрлиги тарабынан «Жер казынасы жөнүндө» Мыйзамдын 25-1-беренесин ишке ашыруу үчүн жетиштүү чаралар көрүлбөй жатканын жана мамлекет калкты, бюджеттик уюмдарды көмүр менен камсыз кылуу маселесинде, бүтүндөй тармактын 99%ын түзгөн жеке менчик ишканаларга көз каранды экенин белгилейт.

ЖОГОРУДА БАЯНДАЛГАНДЫН НЕГИЗИНДЕ КОМИТЕТ МИНИСТРЛЕР КАБИНЕТИНЕ:

- «Жер казынасы жөнүндө» Мыйзамдын 25-1-беренесин аткаруу боюнча чараларды күчөтүүнү;
- көмүр тармагын өнүктүрүү Программасын иштеп чыгууну жана бекитүүнү;
- көмүр казып алуу менен алектенген мамлекеттик ишканаларды техника жана жеңилдетилген кредиттер менен камсыз кылуу мүмкүнчүлүгүн кароону;
- 2022-2023-жылдардын күз-кыш мезгилинде бюджеттик уюмдарды жана калкты жеткиликтүү баада көмүр менен үзгүлтүксүз камсыз кылууну;
- көмүрдүн экспортуна мамлекеттик контролду күчөтүүнү;
- көмүрдүн экспорту менен алектенген жеке ишкерлер үчүн шарттарды түзүүнү;
- көмүр чыккан жерлерди пайдалануу укугуна берилген лицензияларды инвентаризациялоо жүргүзүүнү;
- «Жер казынасы жөнүндө» Мыйзамга өзгөртүүлөрдү киргизүү жолу менен жер казынасын пайдалануу укугуна лицензияларды берүү жана чакыртып алуу тартибин кайра кароону;
- жер участкаларын рекультивациялоо, өнөр жай жана экологиялык коопсуздук чөйрөсүндө контролду күчөтүүнү;
- квартал сайын Комитетке ушул чечимдин аткарылышы тууралуу толук маалымат берүүнү сунуштайт.

* Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2021-жылдын 23-августундагы № 148 токтому

«КЫРГЫЗ КӨМҮРГӨ» 2 ЖАНА «КЫРГЫЗ ГЕОЛОГИЯ» 3 КЕНДҮҮ ЖЕРЛЕР БОЮНЧА ЖЕР КАЗЫНАСЫН ПАЙДАЛАНУУ УКУГУНА ЛИЦЕНЗИЯЛАР БЕРИЛГЕН

Кендүү жер	Пайдалуу кендер	Пайдалануу түрү
«Кыргыз көмүр» МИ		
Сүлүктү – 11 талаа	күрөң көмүр	иштетүү
Миңкуш, Агулак, Восточный тилкелери	көмүр	иштетүү
«Кыргыз геология» МИ		
Жыргалаң	таш көмүр	иштетүү, чалгындоо
Туюк-Каргаша	таш көмүр	иштетүү, чалгындоо
Бештерек	көмүр	иштетүү

КУЗ-КЫШ МЕЗГИЛИНЕ КАРАТА ДАЯРДЫК ЖӨНҮНДӨ

Отун-энергетикалык комплекс, жер казынасын пайдалануу жана өнөр жай саясаты боюнча комитет «Кыргыз Республикасынын экономика тармактарын жана калктын 2021-2022-жылдардагы күз-кыш мезгилине даярдоо боюнча Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин иши жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин 2021-жылдын 27-октябрындагы № 4949-VI токтомунун аткарылышы тууралуу Министрлер Кабинетинин маалыматын карап чыгып, төмөнкүдөй **ЧЕЧИМГЕ КЕЛДИ:**

- Жогорку Кеңештин 2021-жылдын 27-октябрындагы № 4949-VI токтомун аткаруу боюнча Министрлер Кабинетинин 2021-2022-жылдардагы күз-кыш мезгилин өтүү убагында керектөөчүлөрдү электр жана жылуулук энергиялары менен камсыз кылуу бөлүгүндө иши канаатандырарлык деп эсептелсин.

- Министрлер Кабинетине:

- Кыргыз Республикасынын экономика тармактарын жана калктын 2022-2023-жылдардагы күз-кыш мезгилине карата даярдоо боюнча зарыл чараларды алдын ала кабыл алуу;
- Токтогул суу сактагычында суунун зарыл болгон көлөмүн топтоо боюнча комплекстүү чараларды көрүү;
- Токтогул ГЭСин реабилитациялоонун алкагында №4 гидроагрегатты алмаштыруу жана №2 гидроагрегатты демонтаждоо боюнча ишти улантуу;
- Камбар-Ата-1 ГЭСинин курулушун баштоо үчүн чараларды көрүү;
- мамлекеттик инвестициялар долбоорлорунун (МИД) алкагында гранттык жана кредиттик каражаттардын пайдалануусун контролдоону жүзөгө ашыруу;
- чакан гидроэнергетиканы жана энергиянын жаңылануучу булактарын (ЭЖБ) өнүктүрүү боюнча Программа иштеп чыгуу жана Жогорку Кеңештин кароосуна киргизүү;
- электрэнергиясын коммерциялык эсепке алуунун автоматташтырылган тутумун (ЭКЭАТ) киргизүү боюнча ишти тездетүү;
- энергетика тармагындагы ченемдик-укуктук актыларды Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык келтирүү;
- кыска мөөнөттө электрэнергиясын үнөмдүү пайдалануу тууралуу нускама иштеп чыгуу жана аны калкка тааныштыруу;
- Бишкек жана Ош шаарларынын ЖЭБ көмүр жана мазут сатып алууда контролду күчөтүү, көз карандысыз тендердик комиссия түзүү мүмкүнчүлүгүн кароо;
- электрэнергияны жоготууларды жана керектөөчүлөрдүн дебитордук карыздарын төмөндөтүү боюнча максаттуу көрсөткүчтөрдү камсыз кылуу;
- жүргүзүлгөн иштер жөнүндө комитетке квартал сайын маалымат берүү сунуштамалансын.

«КООПСУЗ ШААР» ДОЛБООРУН ИШКЕ АШЫРУУ ЖӨНҮНДӨ

Жогорку Кеңеш 2019-жылы «Коопсуз шаар» долбоорун киргизүү максатында мыйзамдарга Жол кыймылы эрежелерин (ЖКЭ) бузууларды фото- жана видеокаттоону жүзөгө ашыруу үчүн негиздерди караган түзөтүүлөрдү киргизген. «Коопсуз шаар» долбоорун ишке ашыруу 2019-жылдын 4-мартында башталган. Транспорт, коммуникациялар, архитектура жана курулуш боюнча комитет жол кыймылынын коопсуздугун камсыз кылууда көрсөтүлгөн Долбоордун маанилүүлүгүн кеңүлгө алуу менен, 2022-жылдын апрелинде аны ишке ашыруу боюнча санариптик өнүктүрүү жана ички иштер министрликтеринин маалыматтарын уккан.

МАСЕЛЕНИ КАРООНУН ЖЫЙЫНТЫКТАРЫ БОЮНЧА КОМИТЕТ ТӨМӨНКҮДӨЙ ЧЕЧКЕН:

- Санариптик өнүктүрүү жана ички иштер министрликтеринин маалыматтары эске алынсын.

- Ички иштер министрлиги:

- жол кыймылынын коопсуздугун камсыз кылуу чөйрөсүндө окуу класстарынын, автодромдордун абалын иликтесин, жана зарыл болгондо аларды ченемдик укуктук актылардын талаптарына ылайык келтирүү боюнча чараларды көрсүн;
- автомектептердин окуу-материалдык базасын контролдоону күчөтсүн жана транспорт каражаттарынын айдоочуларын даярдоо боюнча билим берүү ишин жүзөгө ашыруу укугуна лицензиянын болуусун текшерсин;

- Санариптик өнүктүрүү министрлиги Ички иштер министрлиги менен биргеликте Кыргыз Республикасынын чегинен тышкары катталган транспорт каражаттарынын ээлеринин ЖКЭ бузганы үчүн жоопкерчилик маселесин чечсин.

1-кварталында ашкереленген ЖКЭ бузуулары

2021- ж.		2022- ж.
218 831	▲ +7,1%	234 357

1-кварталында республиканын автожолдорундагы жана көчөлөрүндөгү ашкереленген

жол-транспорттук кырсыктардын (ЖТК) саны	2021- ж.		2022- ж.
	1569	▼ -14,4%	1343
өлгөндөрдүн саны	133	▼ -19,5%	107
жаракат алгандардын саны	2329	▼ -14,6%	1990

- транспорт каражаттарынын айдоочуларынын күнөөсү боюнча
- жөө жүрүүчүлөрдүн күнөөсү боюнча

БИШКЕК ШААРЫНЫН АБАСЫНЫН БУЛГАНУУ ДЕҢГЭЭЛИН ТӨМӨНДӨТҮҮ БОЮНЧА ЧАРАЛАР ЖӨНҮНДӨ

Атмосфералык абанын булгануусунун деңгээли жыл сайын жогорулоодо. IQAir (www.airvisual.com) компаниясынын маалыматы боюнча 2019-жылдан тартып Бишкек шаары дүйнөнүн абдан булганган шаарларынын катарына кирген. Бишкек шаарынын абасынын булгануу деңгээлинин бийиктигин эске алуу менен Отун-энергетикалык комплекс, жер казынасын пайдалануу жана өнөр жай саясаты боюнча комитет «Бишкек

шаарындагы абанын булганышынын деңгээлин төмөндөтүү боюнча чаралар жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин 2019-жылдын 26-декабрындагы № 3477-VI токтомунун аткарылышынын жүрүшү тууралуу» Жогорку Кеңештин 2021-жылдын 31-мартындагы №4490-VI токтомунун аткарылышын карады, анын жыйынтыктары боюнча төмөнкүдөй **ЧЕЧТИ:**

- Мамлекеттик органдардын маалыматтары эске алынсын.

- Мамлекеттик органдардын жогоруда көрсөтүлгөн токтомду аткаруу боюнча иштери жетишсиз деп таанылсын.

- Министрлер Кабинети:

- жеке менчик үйлөрдү жаратылыш газына кошууну тездетсин жана анын баасын төмөндөтүү мүмкүнчүлүгүн карасын;
- жаратылышка зыян келтирүүчү каучукту, резинаны жана синтетикалык калдыктарды жагууга тыюу салуунун сакталышы боюнча чет өлкөлөрдүн тажырыйбасын иликтесин жана Кыргыз Республикасында колдонсун;
- электр жана гибрид кыймылдаткычтуу автотранспорт каражаттары үчүн заряддоочу станцияларды жана акысыз токтотмолорду курууга салыктык жеңилдиктер боюнча сунуш киргизсин;
- Бишкек шаарынын ЖЭБ кампасына сапатсыз көмүрдү бергени үчүн чараларды катаалдатсын;
- көмүрдүн сапатын иликтөө боюнча мамлекеттик лаборатория ачуу маселесин карасын;
- мурда колдонууда болгон катализаторлорду, шлактарды, күлдү жана катализаторлордо камтылган баалуу металлдардын калдыктарын Кыргыз Республикасынын аймагынан ташып чыгууга тыюу салууну киргизүү маселесин карасын жана аны бузгандыгы үчүн жоопкерчиликти күчөтсүн;
- коомдук транспорттун кыйла экологиялык түрү катары троллейбустарды сатып алуу мүмкүнчүлүгүн карасын;
- эски автомобилдерди утилдештирүү Программасын иштеп чыксын;
- тазалоочу тутумдарды орнотуу боюнча Бишкек шаарынын ишканаларына экологиялык контролдоону катаалдаштырсин.

- **Саламаттыкты сактоо министрлиги Маданият, маалымат, спорт жана жаштар саясаты министрлиги** менен бирдикте, жүрөк-кан тамырлар, онкологиялык, өпкө жана башка оорулардын алдын алуу менен бир катарда, сергек жашоо ыңгайын жана дене тарбиясы жана спорт менен көнүгүүнүн пайдасын үгүттөөнү жүргүзүүсү зарыл.

- **Бишкек шаарынын Мэриясы:**

- Бишкек шаарында калдыктарды кайра иштетүүчү завод куруу боюнча иштерди тездетсин;
- Бишкек шаарында жашыл бак-дарактарды өз убагында кароо боюнча иштерди күчөтсүн.

Жогорку Кеңештин депутаттарынын чет өлкөлүк иш-сапаралары

- 24- Ата-Журт Кыргызстан
- 13- Ишеним
- 8- Ынтымак
- 6- Альянс

- 4- Бүтүн Кыргызстан
- 3- Ыйман Нуру
- 10- Элдик
- 1- №20
- 2- №28

ЖОГОРКУ КЕҢЕШТИН ТӨРАГАСЫНЫН ЧЕТ ӨЛКӨЛҮК САПАРЛАРЫ ЖАНА ЖОЛУГУШУУЛАРЫ

Россия Федерациясы

КР ЖК Төрагасы Т. Мамытовдун Россия Федерациясына расмий сапары

Жолугушуулар:

- РФ Федералдык Жыйынынын Мамлекеттик Думасынын Төрагасы В. Володин менен;
- РФ Федералдык Жыйынынын Федерация Кеңешинин Төрайымы В. Матвиенко менен;
- РФ Мусулмандар Дин башкармалыгынын жана Россия муфтийлер Кеңешинин Төрагасы Р. Гайнутдин менен.

Москва ш., 2022-ж. 21-22-февраль

Казакстан Республикасы

КР ЖК Төрагасы Т. Мамытовдун КМШ МПА Кеңешинин юбилейлик иш-чараларына катышуу үчүн Казакстан Республикасынын Алматы шаарына иш-сапары

Жолугушуулар:

- Казакстан Республикасынын Парламентинин Сенатынын Төрагасы М. Ашимбаев менен;
- РФ Федералдык Жыйынынын Федерация Кеңешинин Төрайымы В. Матвиенко менен;
- Армения Республикасынын Улуттук Жыйынынын Төрагасы А. Симонян менен.

Алматы ш., 2022-ж. 27-29-март

Түркмөнстан

КР ЖК Төрагасы Т. Мамытовдун Борбор Азия өлкөлөрүнүн жана Россия Федерациясынын Биринчи парламенттер аралык форумуна катышуу үчүн Түркмөнстандын Ашхабад шаарына иш-сапары

Жолугушуулар:

- Түркмөнстандын Президенти С. Бердымухамедов менен;
- Түркмөнстан Халк Маслахаты Милли Генгешинин Төрагасы Г. Бердымухамедов менен;
- Түркмөнстан Меджлисинин Милли Генгешинин Төрагасы Г. Маммедов менен.

Ашхабад ш., 2022-ж., 11-14-май

Армения Республикасы

КР ЖК Төрагасы Т. Мамытовдун ЖККУ ПА Кеңешинин көчмө жыйынына катышуу үчүн Армения Республикасына иш-сапары

Биргелешкен жолугушуу:

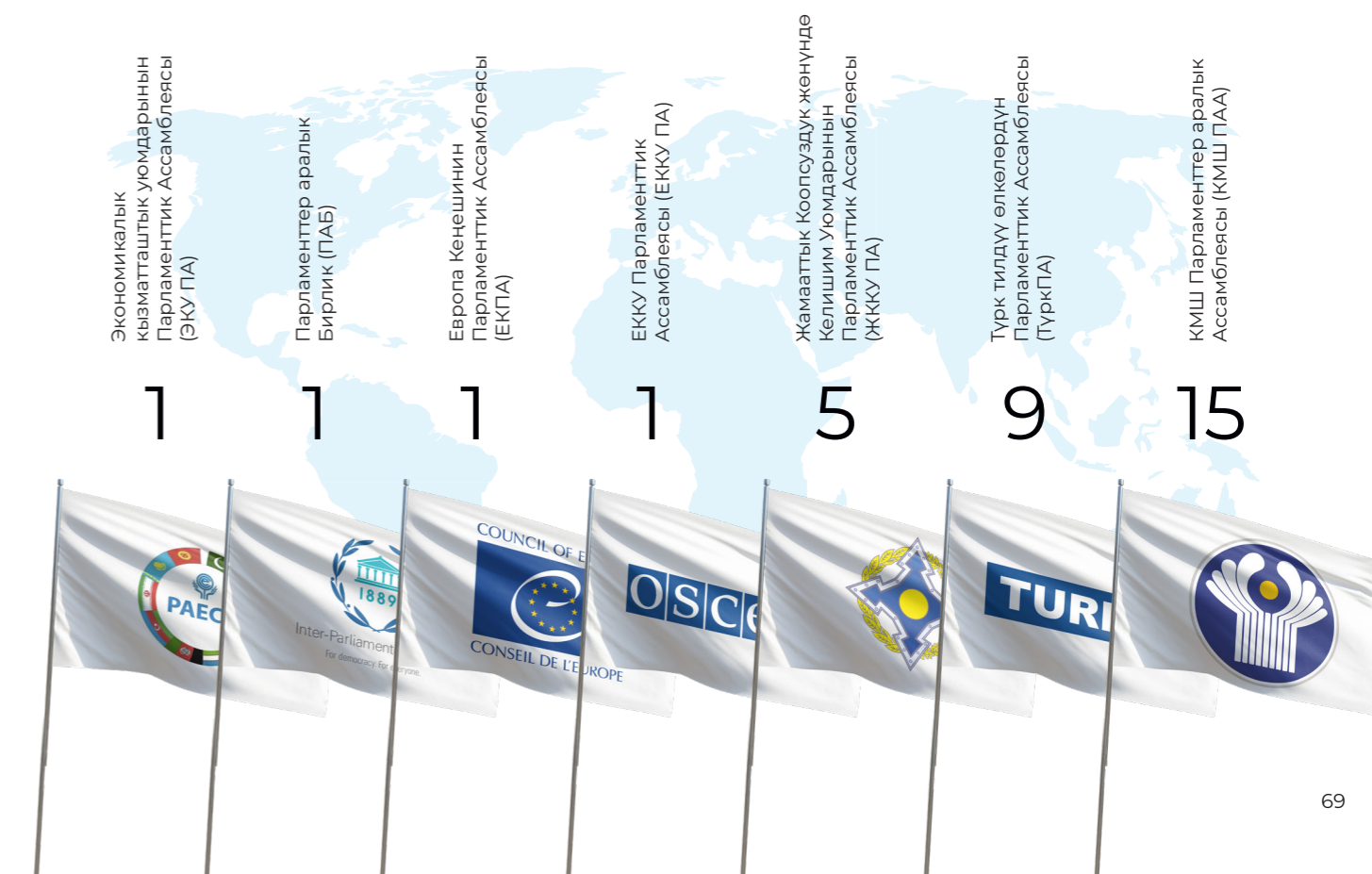
- Армения Республикасынын Премьер-Министри Н. Пашинян менен.

Ереван ш., 2022-ж. 6-июнь

ЖОГОРКУ КЕҢЕШТИН ТӨРАГАСЫНЫН ЧЕТ ӨЛКӨЛҮК МЕЙМАНДАР МЕНЕН ЖОЛУГУШУУЛАРЫ

ЖОГОРКУ КЕҢЕШТИН ПАРЛАМЕНТТЕР АРАЛЫК УЮМДАР МЕНЕН КЫЗМАТТАШТЫГЫ

382
аккредитацияланган
журналист

20
телекөрсөтүү

25
маалымат агенттиги

2
Радио

12
басма сөз
басылмалары

19
чет өлкөлүк ЖМК

Жогорку Кеңештин телерадиоберүүлөрүн чыгаруу

39 «Күн тартибинде»

23 «Парламент»

95 комитеттердин
жыйыны айкын убакыт
режиминде

33 ЖК жыйыны айкын
убакыт режиминде

«Фракциялар радио эфирде»

«Комитеттер радио эфирде»

«Күн тартибинде»

«Парламент»

ЖК жыйындары айкын убакыт
режиминде

TK КТРК
ЭлТР
Пирамида

90,2 - 107,7 FM

Төраганын
ЖМК менен
жолугушуулары

Депутаттардын
басма сөз
конференциялары

ЖК басма сөз релиздери

2

1

1204 ашуун

Парламенттик радионун берүү жыштыктары

78%ЫН КАМТУК
КАЛКТЫН

ЖОГОРКУ КЕҢЕШКЕ ЭКСКУРСИЯЛАР

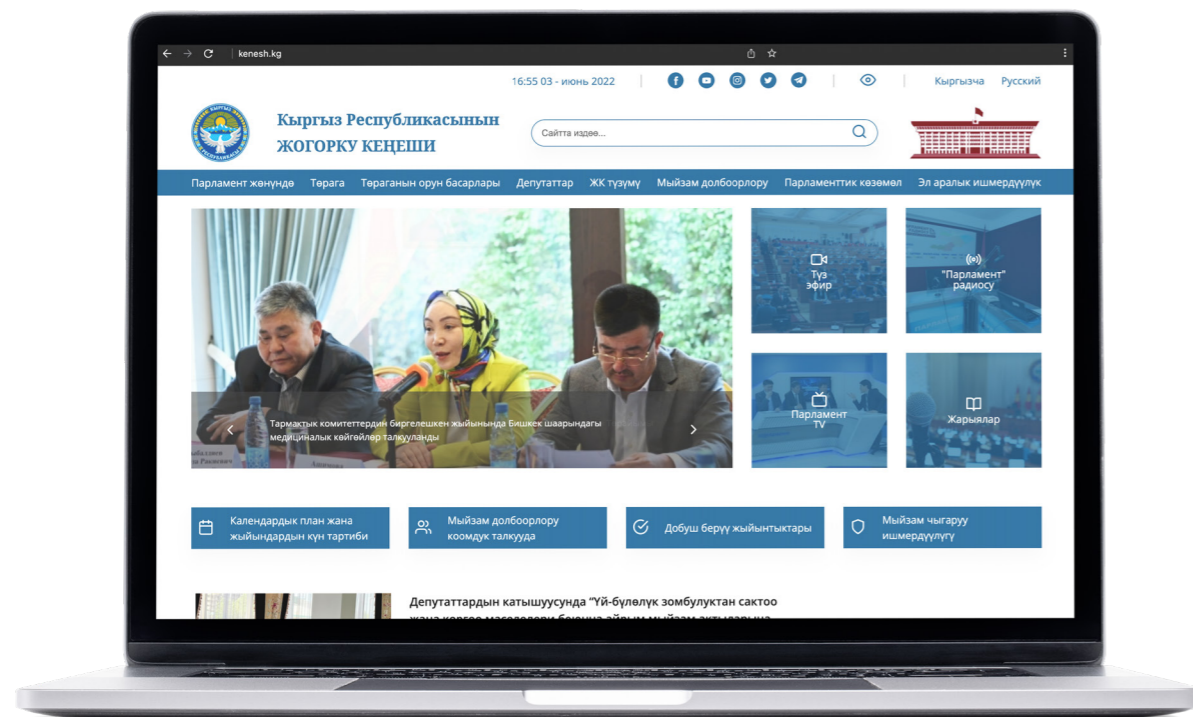
ЖОГОРКУ КЕҢЕШТИН САЙТЫ

1 252 148

web-сайтты кароолордун саны

200 033

web-сайтка киргендердин саны

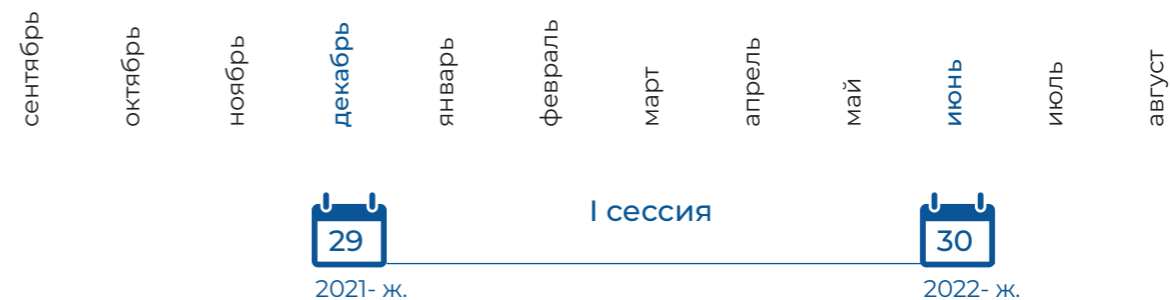

ЖОГОРКУ КЕҢЕШ СОЦИАЛДЫК ТАРМАКТАРДА

ПАРЛАМЕНТТИН ИШИНИН КАЛЕНДАРЫ

Жогорку Кеңештин сессиялары

Парламенттик жумалык

Жогорку Кеңештин жыйналыштары

Комитеттердин жана убактылуу комиссиялардын жыйындары

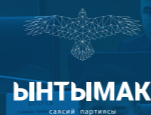
Фракциялардын жыйындары

- 1 Шакиев Нурланбек Тургунбекович - фракция лидери (№ 17)
- 2 Сатыбалдиев Эльмурза Ракиевич - фракция лидеринин орун басары (№ 12)
- 3 Садырбаева Жылдыз Эсенбековна - фракция лидеринин орун басары
- 4 Исмаилов Фархат Даткабаевич
- 5 Сарыбашов Таалайбек Насирбекович
- 6 Маткеримов Айбек Тураталиевич
- 7 Токторбаев Жеңишбек Шермаматович
- 8 Сулайманов Эльдар Нурланович
- 9 Козуев Алишер Абибиллаевич
- 10 Кыдыкбаев Жаныбек Султанович
- 11 Масабилов Талайбек Айтмаматович
- 12 Исаева Джамия Кубанычбековна – Жогорку Кеңештин Төрагасынын орун басары
- 13 Нарматова Надира Азимовна
- 14 Талиева Камила Абдыразаковна
- 15 Култаева Гулшаркан Оконовна
- 16 Абдалиев Мейкинбек Акимович
- 17 Боронбаев Абдыбахаб Жолдошович
- 18 Атажанов Ырысбек Ысламович (№ 3)
- 19 Алимбеков Нурбек Каарыевич (№ 8)
- 20 Алтынбеков Айбек (№ 15)
- 21 Абилов Жаныбек Болотбекович (№ 26)
- 22 Бакасов Улан Болотбекович (№ 33)
- 23 Коргонбай уулу Жусупбек (№ 5)
- 24 Матраимов Искендер Исмаилович (№ 9)
- 25 Осмонов Айбек Жапарович (№ 7)
- 26 Примов Улан Бердибаевич (№ 11)– Жогорку Кеңештин Төрагасынын орун басары
- 27 Сыдыков Бактыбек Усенович (№ 16)
- 28 Сулайманов Кундузбек Кошалиевич (№ 19)
- 29 Саккараев Медербек Джаманкулович (№ 31)
- 30 Толонов Данияр Эрмекович (№ 10)
- 31 Ташиев Шаирбек Кыдыршаевич (№ 14)
- 32 Турсунбаев Азизбек Атакозуевич (№ 18)
- 33 Ханджеза Карим Лемзарович (№ 23)

- 1 Ормонов Улугбек Зулпукарович - фракция лидери
- 2 Сыдыгалиев Нурбек Омурбекович – Жогорку Кеңештин Төрагасынын орун басары
- 3 Жакышов Русланбек Шергазиевич - фракция лидеринин орун басары
- 4 Джусупов Эмилбек Рамидинович- фракция лидеринин орун басары
- 5 Алиев Медербек Кубанычевич
- 6 Омурзаков Суйунбек Абдылдаевич
- 7 Шабазов Бахридин Валиевич
- 8 Таалайбек кызы Жылдыз
- 9 Абдибаева Айсаракан Нышановна
- 10 Темирбаева Миргул Омурзаковна
- 11 Султанбекова Чолпон Аалыевна
- 12 Мураталиев Марат Молдонович

- 1 Маматалиев Марлен Абдырахманович - фракция лидери
- 2 Түлебаев Балбак Зарлыкович - фракция лидеринин орун басары
- 3 Тентишев Бакыт Эркинович - фракция лидеринин орун басары
- 4 Мамытов Талант Турдумаматович – Жогорку Кеңештин Төрагасы
- 5 Мажитова Шарапаткан
- 6 Лурова Лейла Хияновна
- 7 Сыдыков Мурадил Жанышбекович
- 8 Исатбек кызы Аида
- 9 Кокулов Эрулан Калчороевич

- 1 Акаев Жанарбек Кубанычович – фракция лидери
- 2 Айдарбеков Чингиз Азаматович
- 3 Алимжанов Фарходбек Айбекович
- 4 Алимжанова Нилуфар Якубжановна
- 5 Жамгырчиев Эмил Эрикович
- 6 Исираилов Азамат Алмазбекович
- 7 Молдобекова Гулкан Сакиновна

- 1 Мадумаров Адахан Кимсанбаевич - фракция лидери
- 2 Масалиев Исхак Абсаматович
- 3 Кожокулова Гуля Акматкуловна
- 4 Токтошев Эмиль Токтакунович
- 5 Айдарова Айгүл Абдисаламовна
- 6 Эрбаев Алишер Ташбаевич

- 1 Кадырбеков Нуржигит Кадырбекович – фракция лидери
- 2 Мамасадыков Замирбек Дуйшалыевич - фракция лидеринин орун басары
- 3 Айжигитов Султанбай Абдрашитович
- 4 Ашимова Динара Ашимовна
- 5 Раимбачаева Винера Калыбековна

«Элдик» депутаттык тобу

- 1 Түмөнбаев Акылбек Тогузбаевич – депутаттык топтун лидери (№ 35)
- 2 Самыйкожо Мирлан - депутаттык топтун лидеринин орун басары (№ 32)
- 3 Бакиров Өмүрбек Мирзараимович - депутаттык топтун лидеринин орун басары (№ 4)
- 4 Кенжебаев Аманкан Батырбекович (№ 24)
- 5 Таштанбеков Акбоккон Дукенович (№ 30)
- 6 Малиев Арсланбек Касымакунович (№ 34)
- 7 Нурбаев Жалолидин Паязидинович (№ 6)
- 8 Азыгалиев Нурланбек Асанбекович (№ 22)
- 9 Чойбеков Бактыбек Каныбекович (№ 21)
- 10 Икрамов Тазабек Икрамович (№ 13)
- 11 Ражабалиев Нурлан Аскаралиевич (№ 2)
- 12 Сарбагышев Максатбек Канатбекович (№ 36)
- 13 Ажибаев Чынгыз Ильяскожоевич (№ 1)

Депутаттар*

- 1 Джумабеков Дастанбек Артисбекович (№ 20)
- 2 Атамбаев Сеидбек Алмазбекович (№ 25)
- 3 Сурабалдиева Эльвира Жыргалбековна (№ 27)
- 4 Бекешев Дастан Далабайевич (№ 28)
- 5 Атазов Шайлообек Карыбекович (№ 29)

ДҮЙНӨ ПАРЛАМЕНТТЕРИ

Парламенттин аталышы	Улуттук жыйын	Парламент	Фолькетинг	Мыйзам чыгаруу жыйыны	Жогорку Кеңеш	Сейм	Улуттук Ассамблея	Сейм	Парламент	Парламент	Стортинг	Улуттук Ассамблея	Парламент
Түзүлгөн жылы	1995	1997	1989	1971	1995	1923	1932	1923	1990	1854	1814	1904	1963
Депутаттардын саны	107	150	179	57	90	100	128	141	101	120	169	71	124
Өлкөлөр	 Армения	 Грузия	 Дания	 Коста-Рика	 Кыргызстан	 Латвия	 Ливан	 Литва	 Молдова	 Новая Зеландия	 Норвегия	 Панама	 Сиерра-Леоне
Шайлоочулардын саны (млн. адам)	2,58	3,51	4,15	3,02	2,85	1,15	3,26	2,40	3,02	3,14	3,64	2,41	2,69
Бир депутатка шайлоочулардын саны (миң адам)	25,6	23,4	23,2	53	23,8	15,5	25,5	15	29,9	26,4	21,5	34,6	21,7
Депутаттын иш мөөнөтү	5 жыл	4 жыл	4 жыл	4 жыл	5 жыл	4 жыл	4 жыл	4 жыл	4 жыл	3 жыл	4 жыл	5 жыл	5 жыл

**Жогорку Кеңештин сессия мезгилиндеги
(2021-жылдын декабры – 2022-жылдын июну)
иши жөнүндө отчетун даярдоо боюнча
жумушчу топ
VII чакырылыш I-сессия**

- Шаболотов Т. Т.** – Жогорку Кеңештин Аппарат Жетекчисинин Биринчи орун басары, жумушчу топтун жетекчиси
- Исаков Э. К.** – Маалыматтык технологиялар бөлүмүнүн башчысы
- Назаралиева А. К.** – ЧУА иштеп чыгуу, чыгаруу жана кабыл алынган чечимдерди контролдоо бөлүмүнүн башчысынын орун басары
- Медералиев Ж.** – Котормо, редакциялоо жана лингвистикалык экспертиза кызматы бөлүмүнүн сектор башчысы
- Нурматов М. М.** – Экспертизаларды өткөрүү бөлүмүнүн эксперти
- Такенов Б. Т.** – парламентаризм боюнча эксперт
- Базарбаева А. Р.** – парламентаризм боюнча эксперт
- Коновалов Н. И.** – графикалык дизайнер

Эстетикч Кыргызстандагы
БУУӨПтүн колдоосу менен
даярдалды.

Бул басылмада берилген
ойлор Бириккен улуттар
уюмунун, Бириккен улуттар
уюмунун Өнүктүрүү
программасынын, анын
программа/долбоорлорунун
же өкмөттөрдүн көз-
караштарын чагылдырууга
тийиш эмес. Колдонулган
белгилөөлөр кандайдыр бир
өлкөнүн, территориянын же
аймактын же алардын чек-
араларынын укуктук статусуна
тиешелүү көз-караштарды
чагылдырбайт.

